

Szerkesztői iroda:
Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház),
 a hová a lap szellemi részét megillető közle-
 menyek intézendők.
 Az „Ellenzék” előfizetési díja:
 Egész évre 32 korona.
 Félévre 16 korona.
 Negyedévre 8 korona.
 Egy hónapra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.
 Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
 ünnepnapokat.
 Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadóhivatal:
Kolozsvárt, Szentegyház-utca 22.
 Egy négyszögcentiméternyi tér hirdetési ára
 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok ár-
 kedvezményben részesülnek.
 Reklam sora 2 korona.
 Hivatalos közlemények sora 5 kor.
 Nyilvántartási cikkek garmond sora után
 40 fillér fizetendő.

Mit akarnak az iparosok?

— A nagyváradi országos iparosgylülés. —
 Országos tanácskozási gyűlések össze néháy nap mulva *Nagyváradon* a magyar iparosok, hogy megtalálják a módokat és eszközöket arra, amelyekkel a nagy beteg hazai ipart lábra állíthatnák. Fel fogják vetni és megfogják vitatni mindazokat a kérdéseket, melyek a hazai ipar pangásával szorosan összefügnék nyíltan és őszintén megfogják mondani, hogy mit tart a magyar iparos szükségesnek, hogy a kétségbeesett iparváltás megsejnjék s az ipar fellendüljön.

Az országos tanácskozást előkészítő bizottság, mint a végleg megállapított programból látjuk, nagy gonddal és körültekintéssel állította össze a helyzet szanalására alkalmas javaslatokat.

Az első és legstírgősebb kívánsága a magyar iparosnak, hogy szűnjék meg az a szerencsétlen viszony, mely a magyar iparost lenyitgzi s azért az *önálló vámtérület* és ezzel *önálló gazdasági berendezésünk* mielőbbi létesítését elengedhetetlen és legstírgősebb nemzeti követelményünknek tartja s ennek teljesítésére vonatkozó kéréseit ezuttal a legnyomatékosabban fogja ismételni.

Gelléri Mór kir. tanácsos, az Országos Magyar Ipari egyesület igazgatója fogja ennek kimondását az iparos gyűlésen kellő megokolással indítványozni, és nem kételkedünk benne, hogy az országos gyűlés az indítványt egy szívvel-lélekkel el is fogadja.

Egy másik fontos és a hazai összes iparosokra nézve egyaránt fontos kérdés, a *közös ipari érdek megvédelése és hathatósabb előmozdítása*. Ujabb időben minden téren a *szövetkezes* eszméje érvényesül. A gyárosok csak legujabban alakították meg országos szövetségüket, a kereskedők is elhatározták, hogy közös érdekeik megvédelése és előmozdítása végett tömörülni fognak, a mezőgazdák is folyton azon fáradoznak, hogy a gazdasági egyesületeket, gazdasági köröket és szövetségeket minél erősebb központba tömörítsék: kétségtelen tehát, hogy az iparosoknak is közös érdekük megvédelése czéljából mielőbb egy tömör szervezetet kell létesíteni, alkotni olyan gépezetet, mely folyton és szakadatlanul az iparosok érdekeiért küzdjön. Szükséges hogy *egy önálló szervezetet teremtsenek*, mely kizárólag az ipartestületek és az ezekbe bekeleztett iparosok ügyeivel foglalkozzék, szóval: szükséges van az iparosoknak egy olyan központi szövetségre, a mely az összes magyar kézmű iparosság akaratát juttatja kifejezésre.

Nem kevésbé fontos a harmadik javaslat, mely az országos tanácskozás elő fog kerülni. *Az ipartörvény módosításáról* szól ez.

Közel husz éve, hogy az 1884.

XVII. t. cz.-et meghozták, azóta nagyon megváltoztak a viszonyok s a törvény számos intézkedése a helyett, hogy az ipar fejlődését előmozdítaná, annak csak kerékkötője és módosításra szorul. Az erre vonatkozólag be-terjesztendő javaslatok a törvénynek számos pontját jelölik meg mint olyant, a mely a mostani viszonyok közt tart-hatatlaná vált és sürgősen módosítandó.

A *betegségélyezési törvény* reformját szintén sürgetik az iparosok, mert ez a törvény a gyakorlatban be nem vált s képesítéshez kötött iparunk autonómiájával összhangban hozható nem volt.

Mint a fenti vázlat mutatja, a nagyváradi országos tanácskozás anyaga elég bő és változatos s ha az iparosok nemcsak tanácskozni és határozni fognak, hanem határozataiknak érvényt is fognak tudni szerezni, a beteg magyar ipart, ha nem is egyszerre, de bizonyosan lábra fogják állítani.

N.-d.

Az osztrák obstrukció. Bécsből értesítenek, hogy az osztrák képviselőház új ülésszaka meglehetősen kedvezőtlen és különös auspiciumok mellett kezdődik. Este a politikai világot az a hír lepte meg, hogy az *ifju csehek klubja elhatározta*, hogy a Körber-féle nyelvjavaslat benyújtására *mindjárt holnap, az ülésszak első ülésén obstrukciót fog választani*. Egyelőre csak ugynevezett technikai obstrukcióról van szó, melyet sürgős régi indítványok és interpellációk benyújtásával és hasonló eszközökkel gyakorolnak. Az esetre, ha az nem használ, a csehek az erősebb és legerősebb eszközök alkalmazását sem fognak visszariadni, míg ellenben Körbernek az a szándéka, hogy ha a csehek csakugyan komolyan hozzáállnak az obstrukciónhoz, a *koronától fölhatalmazást fog kérni, hogy a házal fölözlassa*. Másrészt híre jár, hogy a csehek szándéka ezuttal nem csekélyebb, mint hogy a *Körber-kormány bukását* kiereszközzék, *amiben öket a többség más pártjai is támogatni fogják*, hogy aztán a csehek támogatásával Ausztriában *ismét jobboldali kormányt alakítsanak*. A körber-kormány sorsa tehát, ugy, ahogy a dolgok ma állnak, attól függ, hogy vajon a korona Körber pártjára áll-e, vagy pedig ennek ellenkezőjét teszi.

A t. Házból.

A kolozsvári ünnep.

A képviselőház tegnapi ülésén gr. Ap-ponyi Albert elnök a kolozsvári ünnepségekre vonatkozólag a következőket mondotta: Visszatérve arra, a mit Nessi Pál képviselő ur tegnap, mikor nem volt szerencsém jelen lehetni, a kolozsvári ünnepségeknél előfordult némely olyan visszafogásra nézve mondott, a mi az én hatáskörömben

esik, bátor vagyok azokhoz, miket a miniszterelnök ur e tekintetben már elmondott, hozzátenni a következőket. (Halljuk! Halljuk!)

Kétségtelen, hogy nem csupán a kolozsvári ünnepélynél, hanem majdnem minden hasonló alkalomnál előfordul az a viszsáság, hogy a képviselőház küldöttségéről, annak elhelyezéséről nem olyan módon gondoskodnak, mely Magyarország nemzeti képviselete méltóságának megfelel. (Ugy van! Ugy van!) Ez egy állandó baj, melyet annál kevésbé lehet Kolozsvár városa közönségének felróni, miután abból az általános tájékoztatlanságból ered, a mely e tekintetben fennáll és miután ezen visszafogásokra nézve az illetékes tényezők Kolozsvárt a helyszínen már kifejezték nekem sajnálkozásukat, gondolom tehát, hogy ezen inczi-densek semmiben nem fogják zavarni azt a magasztos emléket, melyet a kolozsvári nagy ünnep minyájunk keblében hagyott és azt a benyomást, melyet Kolozsvár város közönségének hazafias lelkesedése mindnyájunkban keltett s a mely az iránta való rokonszenvet csak fokozta. (Ugy van! Ugy van!) a jobb- és baloldalon.)

Jövőre azonban, t. képviselőház, gondom lesz arra, hogy hasonló, a képviselőház méltóságával ellentétben álló jelenségek, habár csekélyebb jelentőségűek is, elő ne forduljanak. (Általános tetszés.) És így minden alkalommal, valahányszor a képviselőház testületileg, vagy küldöttsége által bármely ünnepélyen részt vesz, előzetesen fogok összeköttetésbe lépni a rendezőséggel, hogy minden ilyen visszafogás kerülése előre is biztosítva legyen. (Általános, élénk helyeslés.)

Ezeket méltóztassanak tudomásul venni. (Helyeslés.)

Utóhangok a székely kongresszusról.

Székely telepítés — Dán törvény.

Éber Ernő ur „**Munkabér és kívándorlás**” czimen a pozsonyi gazdakongresszus alkalmával egy 58 oldalra terjedő *alkalmi* füzetet adott ki, mint czíme is mutatja: a kívándorlásra kényszerült szegény magyarság napjaink viszonyainak javítása s egyben a kívándorlás csökkentése, vagy mi még jobb megakadályozása érdekében.

Nem óhajtom a sok jóakarattal a magyarság szereteténél és segítésénél a félre ismerhetlen szándékával írt füzetet sem bírálni, sem ismertetni, de mert abban szót és nem éppen hízelt: *székely telepítésről*, mely ügyet a székely kongresszuson én adtam elő, mint *megtámadott saját védelmemre* elmondam a következőket:

Éber Ernő ur, a székely kongresszuson hol a székely telepítés kérdése napirenden volt, érdeklődni látszott tárgyam iránt. Országos hírű közgazdák és jogászok: Forster Géza, Nagy Imre, Ugron Zoltán, gróf Lázár István, dr. Sárkány Miklós, Bocskor Ádám, Bánffy Zsigmond, Benedek János (sepsiszentgyörgyi kir. közjegyző) stbek után ő is hozzá szólt az 1899 évi dán törvényre hivatkozással. Azonban látszott rajta, hogy nem volt ott a tárgyaláson végig, mert a dán törvény oly intézkedéseit ajánlotta a szakosztály fi-

gyelmébe, mik lényegileg az én javaslatomban megvannak s azért hevenyében írásban is beadott indítványát nem fogadtam el.

Ebből Éber Ernő ur sérelmet kovácsol s említett füzetében — miről csak most vettem tudomást — a telepítés kérdését mintegy megfélebbezi a pozsonyi gazdakongresszushoz mondván:

„A tusnádi székely-kongresszuson kifejtettem a czélt is, megjelöltem az eszközöket is, az 1899 márczius 24-iki dán-törvényre hivatkozással. Együgyű kifogással tért ki a telepítési kérdés előadója a terv tárgyalása alól.”

Enn ebben rosszakaratu támadást látok. A füzetben megjelent nézetek, különösen ha oly kevés figyelmet keltenek, mint a szóban levők nem jutnak ugyan a nagyközönség tudomására, de azok előtt, akik olvassák — mint példám mutatja: együgyűségre kárhöz-tathatnak embereket, ügyeket anélkül, hogy a védekezésre is teret nyújtanának.

Ezért keresem a nyilvánosságot. Éber Ernő ur elégtelennek és hibásnak tartja azt a telepítési politikát, mely kitelepítéssel és eltelepítéssel nemcsak egyes községekből más községekbe, de egyes ország-részek lakosságát más ország-részek, kiczirkalmazott telepeire akar telepíteni. (Enn is.)

Ha azt akarjuk — folytatja tovább fü-zete 54. lapján — hogy a törpe birtokos idebenn maradjon, hogy a föld nélkül szűk-kölködő munkás a községében, megyéjében vagy legalább a vidéken alaphasson magának existenciáját, akkor meg kell adni arra a lehetőséget. (Ugy vallom én is.)

Azután a dán törvényt magyarázza, mely lehetővé tette, hogy a szegény mezei munkások tulajdon birtokokat alapsanak. A törvényhozás pénzt ad a kormány rendelkezésre, hogy abból az ilyeneknek kölcsönöket nyújtsion meghatározott maximális és minimális területű birtokot megszerzésére, építkezésre, marha állományra; az ilyen birtok 2 holdnál kisebb és 10 holdnál nagyobb nem lehet.

Föltételei: takarékos, józan élet, némi vagyon; az állam föntartja magának az így szerzett birtokra és épületekre való első helyi betáblázás jogát; a kölcsönt a legalacsonyabb kamat mellett, kedvező feltételekkel adja; a vételt elősegíti stb.

Ezek volnának Éber Ernő ur kívánságai, melyek bár dán törvényben írvák, a székely telepítésnél is figyelembe veendők még akkor is, ha együgyű kifogásaim miatt a székely kongresszuson nem tárgyalattak.

Dehogy nem tárgyalattak! Lényegileg ezek benne vannak az én határozati javaslatomban, melyet a kongresszus egész terjedelmében elfogadott s a mely így szól:

Határozati javaslat.

Tekintettel arra, hogy a székelység elveszített vagyona és nyomasztó szegénysége miatt vándorolt ki;

tekintettel továbbá arra, hogy e nép közönlő részének haza kötésével a magyarság e haza részben megerősítendő;

tekintettel végül arra, hogy a megerősítéshez *alkalmas területeink vannak*, melyek betelepítés által a rajtnk található nyéis anyagok feldolgozásával sokszorosan megértékésültek s egyben tartysabb és jobb existenciát biztosítanak a székelységnek, mondja ki a kongresszus:

1. A telepítés ügye a *Székelyföldön felkarolandó*, minél fogva azt a m. kir. kormány hathatós támogatásába ajánlja.

2. A székelység számára:
 a) a Székelyföld erdőirtásain *önálló telepek nyitandók*;

b) a munkás főlőleg ipartelepek, a gazdaságok mellett hozzátelapítással helyezendő el.

c) a mennyiben a székely községekben alkalmas birtok vétel és hosszabb haszonbérlet eszközölhető, a székely kisgazdák azáltal otthonukban támogatandók.

3. A telephelyeket az állam vásárolja meg és ossza ki. Még pedig:

a) első sorban a felerészben némi vagyonnal, vagy keresettel jelentkezőknek,

b) másodsorban oly kifogásalannak előéletű, szorgalmas, munkás és takarékos embereknek, a kik önhibájukon kívül lettek vagyontalannak, de a bennök rejlő erkölcsi erőnl fogva telephelyeiket megváltani képesek.

4. A telepítés feltételei a székelység viszonyaira és missziójára való tekintettel megkönnyítendő. E végből a kongresszus a földhitel intézet mintájára szövetségi alapon egy országos járadék intézet létesítését ajánlja, mely

a) járadék kötvényeket bocsát ki. Ezen járadék kötvények arra szolgálnak, hogy a telepes által megvett birtok-részlet vételár hátralékát fedezzék.

b) a telepesek járadék kölcsön annuitási apró részletekben az állam által szedessenek be;

c) a telepesek által megvett birtokrész tulajdonjoga a vevők számára bekebelezendő; egyidejűleg rávezetendő azonban a vételár, mint zálogteher és az állam elővásárlási joga.

5. A telepesek 10 évi adója a telep közczéljaira engedendő és tökéstendő.

6. A telepek iskolával, templommal, tanítóval és pappal, az állam által látandók el. A mennyiben hozzátelapításról van szó, a megtoldott községek ily czimen a telepesek arányban segélyezendők,

7. A telepítésnél figyelembe veendők:

a) a telepítendő nép vallási viszonyai;

b) munkaképessége;

c) a feldolgozásra váró és értékesíthető nyersanyag, termőföld, legelő, kaszáló bősége.

8. A földműveléssel és állattenyésztéssel kapcsolatosan, a telepeken üzendő a gyáripar, kézmű, vagy háziipar, bányászat stb. meghonosítására is alkalom keresendő minden rendelkezésre álló eszközzel biztosítandó.

Gondoskodni kell egyben a telepes nép számára olyan oktatókról is, kik a köz-zelben lévő anyagok jobb és jövedelmezőbb feldolgozására megtanítják.

9. A telepek gazdasági és ipari tevékenységének támogatására a telephelyeken szükség szerint szövetkezeteket alakítandók.

10. Hogy kisebb földbirtokok a székely nép kezében, a régi székely örökösödési jog természetnek megfelelően megtartható legyenek, a kongresszus szükiesgesnek tartja: a székely kisbirtokosok, földműves v. gyári munkások fekvő birtokai örökösödési és hitelviszonyainak megfelelő törvényhozási intézkedéssel való biztosítását.

11. A székely telepítés külön ügyosztály vezetés alá helyezendő, melynek főbb teendői közé tartoznának:

a) a betelepítésre alkalmas elem keresése és a települni kívánók nyilvántartása;

b) a telepítésre ajánlott birtokoknak megbírlása minőség, értékesítésre alkalmaság, közlekedési viszonyok, telekkönyvi állás, vételár és szerződési feltételek szerint;

c) a telepítésre alkalmasnak talált birtok felmérése, párczellázása építési s más mérnöki munkálatok végeztetése, üzembe

az első kiállítás, a kik mindent megtettek arra nézve, hogy ez utolsó ne legyen.

A közönség „dolga öket ebben támogatni s lehetővé tenni rájuk nézve, hogy a következő években kevesebb laljjal még szebb, még nagyobbserű kiállítást rendezhessenek.

F. Gy. I.

LADY VALE.

Angolból fordította: AMICA.

(Folytatás.) (34.)
 XI.

— Mert lássa, a gyógyulás egy olyan kemény megerőteltéstől nagyon hosszasan tartó dolog — válaszolt Kingston. Ó hónapokig fogja annak a hatását érezni. Sőt az is lehetséges — de, itt elhallgatott és aztán más irányban folytatá — de ő oly hosszasan nem maradhatna itten, ámbár még legalább egy hétig a vasuti utazásra nem lesz elég erős. Neki arra van szükség, hogy egy olyan házhoz menjen, hol a barátai vagy a rokonai ügyének reá szorakoztassák és mindenféle munkától visszatartóztassák. De ő oly egyedül látszik lenni a világon. Egyszer említettél előtte, hogy jöjjön hozzám, de nagyon határozott választ adott.

Neki haza kell menni mihelyt teheti — mondá és oda haza nincsen senkje!

— Ponsonby ur beszélt a szomszédságában levő barátairól. Talán azok tudnának érte valamit tenni — sugalmazá lady Vale.

— Az lehetséges. Ponsonby rövid idő mulva vissza jön, hogy félbe szakított látogatását bevégezze és akkor tőle megtudjuk. Ó lent volt a Vale birtokán; talán ő mondott valami ilyen félt az ottani embereknek. Enn azt gondolom, hogy Valet mindenütt szeretik. Van valami rendkívüli vonzó benne, ámbár bajos meghatározni, hogy az mi.
 — Mi azt mindnyáján éreztük — mondá

TÁRCZA.

Az erdélyrészi szépművészeti társaság kiállításáról.

Tegnapi közleményemből véletlenül kimaradt egy pár vendégművész képeinek az ismertetése, pedig bizony megérdemlik, hogy az első között szerepeljenek. Ezek Innocent Ferencnek a „Vasárnapi reggel”-e és „Sanguis Christi”-je, mindkettő kiváló mű úgy ideális felfogásban, mint finom kivitelben. A kiállítás egyik legnagyobb szabású és legérdekesebb képe még a Balló Ede „Krisztus a sirban”. Szép és megható alkotás.
 Az erdélyi festők közül első sorban Kővári Endrét, városunknak ezt a régi jeles arcképfestőjét említem meg, a ki a jelen tárlaton is számos arcképet és néhány kisebb genret állított ki. Ezek közül legszebb az E. Kovács Gyuláé, finom színezésében és meglepő hasonlatosságában.
 Melka Vincze, szintén egyike régibb festőinknek, néhány arcképet és sok erdélyi táj- és vadászkepet állított ki széknarjában és olajfestésben. Ezek közül egyet megvásárolt József Ágost főherczeg ő fensége. A jeles művészek ez a genre a kedvező és ebben sok megfigyelésre méltó, dicséretes produkál. Érdekes még néhány egyiptomi képe és egy pár kis képe Kolozsvár környékéről.

Gráf Jakab, városunk sok érdemet szerzett rajztanára csinos csendéleteket festett, Dr. Veress Elemér, fiatal kezdő néhány hangulatos tájképet.
 A fiatal kezdők sorában még pedig

a tehetségesek között első helyen áll Stein János, a ki néhány arcképével, különösen egy szép olajfestésű női arcképpel méltán magára vonja a figyelmet. A „Rágalom” cz. műve szintén érdekes.

Peiellé Róbert néhány hangulatos tájképe közül legérdekesebbek azok, melyeket a Tordahasadék különböző pontjairól festett. Tanulmányfejei is érdekesek, csendéletei idék, élethűek.

Erdélyi festőink közül legtöbbet produkált Veress Zoltán. De nehogy valaki azt higgye, hogy a mennyiség ártalmára van a minőségnek. Mert Veress a mellett, hogy egyike a szorgalmasabbaknak, a legtehetségesebb festők közé tartozik. „Szamarak padja”, „Szeplős lánya”, „Brassai bácsija” már nem egy helyen keltett méltó feltűnést, az utóbbit József Ágost főherczeg is megdicsérte. „Főző gyermekek”, „Tűzet fuvó fiu” cz. képei mind nagyon figyelemre méltóak, arcképei élethűesek, élethűek. Veress Zoltán nemsokára Budapestre költözik és így a fővárosi művészek sorába lép, a hol több tere és alkalma lesz művészetének fejlesztésére.

Kolozsvári származású, bár szintén fővárosban lakó festő Nagy Zsigmond is, kinek „Várakozó papok” cz. képe a fővárosi műtárlaton is dicséretet aratott, még pedig megérdemelt dicséretet.

Marselek Endre egyike kedvelt arcképfestőinknek. A jelen tárlaton is több jól talált arcképe s néhány csinos tájképe tűnik szemünkbe. Ő is egyike az ifju művészgárda tehetségesebb tagjainak, kitől még sok szépet és jó várhatunk.

A kezdők közt Gruzda János sziklaképeit kell még felemlítenem; a ki ugyszólván minden tanulás nélkül ilyet tud festeni,

az megérdemelné, hogy módot és alkalmat nyújtsanak tehetsége fejlesztésére.

Ha férfi volnék, először is a nőfestőkről szólnam volna, így, mint asszonya a végére hagytam őket, csupa szerénységből, de épen nem azért, mintha őket illetné meg az utolsó hely, mert vannak közöttük olyanok, a kik a legelőkelőbb művészeink mellé is méltán sorakozhatnak. A mostani tárlaton nagy és szép számban vettek részt nőfestőink, a kik más tárlatokon is hovatovább mind nagyobb tért hódítanak.

Konek Ida egy hatalmas, szingzagad „Csendélet”-tel veszen részt, a mely ennek a csendéletek kitünőségének is egyik legkitünőbb alkotása.

Strobel Zsófia „Macska család”-ja és „Imája” Brukk Hermin „Virágai”, Boem Ritta genrejei a fővárosi tárlatoknak is szívesen látott kiállításá tárgyai és sokkal ismertebb dolgok, minthogy különös dicséretre szorulnának.

És mit mondjak Biasini Mariról? Az ő munkái annyira ismereteseek ugy a fővárosban, mint a külföldön, annyi elismerésben, dicséretben részesültek már mindenfelé, hogy igazában felesleges is őt itt is megdicsérni. De mivel talán épen Kolozsvár, az ő szülővárosa az, a mely legkevésbébb ismeri művészetét, nem tehetem, hogy bővebben ne foglalkozzam képeivel. A művésznő a pasztell képekben különösképp. Ez az ő valódi elemmentuma és elsősorban, míg, gyermekarcképei elbájolók a maguk szinpopmájában, finomságában. Ő nem is kapkod másfelé, nem kísérletezik más téren, hanem megmarad ebben a szakmában, a melyben hovatovább mind tökéletesebbé válik.
 A pasztellfestés terén nagy igyeke-

zettel és szép sikerrel halad Montbach Emma is, a ki számos pasztell-arcképet állított ki és néhány olajképpel is szerepel.

Pasztelljei máris igen szép haladásról tanuszkodnak s a fiatal művésznő szorgalmasan halad előre pályáján, még nagyon szép eredményekre számíthatat.

Egy egészen kezdő fiatal leány, a Hadzsi Olga nevével találkozunk ezen a tárlaton. Az itt kiállított csinos olajfestésű kis genre képek és festőjük nemes igyekezetéről tanuszkodnak.

Br. Huszár Ilona a műipar terén szerzett magának nevet. Kár, hogy ebből a szakmából nem küldött képeket s csak egy — igen szépen dolgozott — arcképpel vett részt a tárlaton.

Br. Braunecker Stina olajfestésű arcképei már régen kivívták alkotójuknak az általános elismerést. Az itt láthatók is kiválóan szépek, élethűesek.

Szorgalmas fiatal festőnő még Renz Anna is, a ki ugy pasztellben, mint olajban is több csinos, tetszetős képet állított ki.

És ezzel befejezem ismertetésemet. Nem mintha az összes kiállított kimerítem volna. Van ott még sok és lehet igen figyelemreméltó művészi alkotás: a mikről szakavatott toll bizonynyaltálna feljegyezni valót. De nem akarom magyarázataimmal tovább fárastani az olvasók türelmét, sokkal jobb lesz, ha maguk mennek meglátogatni a kiállítást, hogy meggyőződjenek, helyesen ítéltém e fölőtte, vagy igazán csak a laikus szeművégen át láttam azt.

Most még legyen szabad pár szóban megemlékezem azokról, a kik sok küzdelem s nagy fáradság árán alkották meg ezt

vétel, a telepek foglalkoztatásának megállapítása, a telepen fel nem használható többlet termelés értékesítése.

d) az adásvételi ügyek intézése, telek-könyvi foganatosítása, jelzálog terhek rávezetése, törlekészlet elosztása;

e) a vételárak vagy a telepek által nem fizethető részének telepítési járadék kötvényekben való kiutaltványozása;

f) új telepek közégi, vallási, népi-velelői ügyeinek rendezése;

g) egyes jóvelmelzőbb gazdasági ajgak meghonosítása, támogatása; tényész-állatok, vetőmag, iparüzéshez szükséges segítség közvetítése;

h) társadalmi tényezők levonása, foglalkoztatása a helyi helyek kulturális és gazdasági ügyeinek javára.

Eddig tart az én javaslatom. Ehez toldtak: Forster Géza és gróf Lázár István meg javaslatokat. Azokat elfogadtam, mert az ügy sürgetésére vonatkoznak.

Hogy pedig a székelységek, itthon vagyona, munkája legyen és ez által a kivándorlás kiszámíthatatlan veszedelmétől megszabaduljon, azt minden együgyűségem mellett is akarom úgy, mint Éber Ernő ur. Nem volt, nincs, nem is lesz még élek ez egyenlő több ügyem.

Életemet munkálkodásaimat véreimnek szenteltem.

Ezek után annak megítélését, hogy javaslatom és a dán törvény közt (mit az előtt ösztönit megvalloim nem ismertem), csakugyan van-e oly lényeges különbség, hogy a különbségek negligálásért az együgyű jelzővel illethessenek — a t. olvasó közönségre bízom.

Marosvásárhely, 1902. okt. 15,

Máté József

Közegészségtani muzeumok.

++++

Dr. Liebermann Leó a budapesti tud. egyetem kitűnő tanára országos mozgalmat indított meg a vidéki közegészségtani muzeumok létesítése iránt. E tárgyat Kolozsvár város tanácsához is beadványtinteztet, mely így szól:

"A tapasztalat azt bizonyítja, hogy akkor, a mikor bizonyos ismereteket lehetőségek körében akarunk terjeszteni, aránylag csak csekély eredményt várhatunk az írásbeli, nyomtatványok útján való oktatástól, hogy ennél már jobb az élő szó, de hogy a leghasznosabb a közvetlen szemléleten alapuló oktatás, egyrészt azért, mert a tételek valóságáról a szemlélő maga meggyőződik; másrészt, mert a tanulás ezen módja körül legkevesebb szellemi megerőltetésbe."

Ha ezen általános és — a mint reményem — a tekintetes tanács helyesléssel találkozó elvet a mindnyájunkat legközelebb érdekli közegészségtani alkalmazzuk, azon következtetésre kell jutnunk, hogy egy a magán, mint a közegészségtan terén nagyobb haladást volnánk képesek felmutatni, ha nemcsak könyvek és hírlapi cikkek útján igyekeznénk az egészségügyi ismereteket terjeszteni, hanem ha szemlélettel is tennék az az orvosi tudomány által megállapított tényeket, ha lehetővé tennék, hogy a nép szemléletű uton megismerkedhessen egészségének és életének ellenségeivel és egyszerű védekezés eszközeivel.

Ha már most azt kérdezzük, hogy miképpen volna ez a gyakorlatban megvalósítható? A válasz alig lehet más, mint az, hogy célunkat legjobban egészségügyi (hygieniai) muzeumok felállításával érhetjük el, melyek a mellett, hogy még legfeljebb szemléltető ismeretkörét is tájékoztatják és sok mindenre figyelmeztetnek, a mire addig nem is gondolt, lehetővé teszik, hogy a közönség egy helyet talál, a hol egy-egy ügyes órát szórakozva, de mégis hasznosan tölthet el. Ezt már magában véve is jelentőségteljes körülménynek tartom, kivált vidéki városokban, melyek rendszerint nem bővelkednek

olyan intézményekben, melyek alkalmat nyújtanak izlést, vagy ismereteket fejlesztő szórakozásra, mint a művelődési és képzőművészeti kiállítások stb. A vidéki nagyobb városok viszonyait nagyjából és általánosságban ismerve, másrészt pedig tudva azt, hogy egy egészségügyi muzeum létesítése csak igen csekély anyagi áldozatokat igényelne, azon meggyőződésemmel adok kifejezést, hogy egy ilyen muzeum felállítására alig fog nehézségekbe ütközni, ha ezen eszmét a tekintetes város tanács jóakarata és hazafias támogatásában részesíti.

Mi az ugyanis, a mi egy ilyen kisebb méretű muzeum létesítésénél szükséges?

1. Egy világos, könnyen hozzáférhető, két-három nagyobb szobából álló helyiség. Valószínűleg tartom, hogy a tekintetes tanácsnak módjában lesz, vagy a városháza, vagy valamely más, fenntartás alá tartozó, nyilvános épületben ilyen helyiségeket kijelölni és nem kételkedem, hogy a tekintetes tanács ezeknek fűtését és világítását nem fogja olyan tehernek tekinteni, mely tekintettel a hasznos célra, mely előttünk lebeg, képes volna az eszmé megvalósítását megakadályozni.

2. Muzeumi helyiségek gondozását, takarítását, valamint felügyeletét is, a közönség látogatására kijelölt időben, egy intelligens szolgál, vagy altszint teljesítheti s azt is valószínűleg tartom, hogy a városi hatóságok szolgásményzete között akadni fog oly egyén, kit ezen feladattal meglehetne bízni.

3. Jóllehet azon esetben, ha a muzeumi tárgyak világos, népszerű magyarázatokkal ellátott feliratokat fognak viselni, bővebb szóbeli magyarázatra csak ritkábban lesz szükség, mégis célszerű rövidebb, vagy hosszabb időközökben a muzeumban előadásokat tartani, melyek azonban csupán a kiállított tárgyak bemutatására és ehhez fűződött szakzszerű észrevételekre szorítkozhatnak. Ezen előadások, vagy szekszéri bemutatások megtartását, a napi lapokban előre lehetne hirdetni.

Ismerve az orvosi kar buzgóságát a közegészségtan előmozdítása terén, nem kételkedem, hogy mindenütt fog akadni egy orvos, ki ilyen magyarázó bemutatásra vállalkozik.

4. Első pillanatra úgy látszik, mintha egy közegészségtani muzeumnak az itt szereplő tárgyakkal való felszerelése okozhatna legnagyobb nehézségeket vagy költségeket. Ha azonban megfontoljuk azt, hogy egy ilyen muzeum egy állandó kiállítás jellegével is bír s hogy mindazon iparosoknak és gyárosoknak, kik hygieniai tárgyak és eszközök készítésével foglalkoznak, érdekében áll gyártmányaikat a közönséggel megismertetni, minden vérmes remény nélkül feltehető, hogy épen azok a tárgyak, melyeknek beszerzése nagyobb költségekkel járna, minden költség nélkül fognak a muzeumban elhelyezkedni. Ilyen tárgyak lesznek előreláthatólag többek között a következők:

1. Ivóvíz tisztítására szolgáló különböző rendszerű eszközök.
2. Kutak és vízvezetési berendezések rajzai vagy mintái.
3. Szellőztető készülékek, p. o. a szellőztetés céljából készült alakminták.
4. Különböző építőanyagok és burkolat minták.
5. Szobafestékek, mázok és szobapadokat minták.
6. Fűtési berendezések, különböző szerkezetű kályhák.
7. Világítás céljaira szolgáló készülékek, világító testek és anyagok.
8. Különböző rendszerű árnyékszékék.
9. Lakások, butorok, ruhaneműk fertőtlenítésére szolgáló eszközök és szerek.
10. Tápszerkezt és italok eltartására szolgáló eljárások és eszközök.
11. Tápszerkezt, fűszerek és italok vizsgálatára szolgáló eszközök.
12. Az emberi test ápolására szolgáló eszközök és szerek; fürdőberendezések, fürdőkádak, fürdő medencék.
13. Taneszközök.

A jelen oly csendes volt, oly nyugodt, oly szép és őt azt élvezni fogja a meddig teheti.

A gyermekek szintén kellemes szórakozást adtak. Az apjuk beteg volt, magyarázták a kicsinykék neki és az anyjuk a beteg ápolását és miután lármájukkal jelenleg alkalmatlanok voltak a házánál, lady Vale megengedte, hogy a kertjébe jöjjenek és az olyan volt előttük, mint ha egy elbűvölt tündérszobába mentek volna. Kedves kondor hajó kis jószágok voltak és szeretettel ücsögtek Florence, az eltört játékokat Russellhez vitték kijavítani és teljes bizalommal csevegtek mind a kettőjükkel, ösztönösen érve azoknak a rokonszenvét és szeretetüket. Mindenféle pompás dolgokkal tudta őket mulatni, átalokat rajzolt, papírosból hajókat készített és meséket mondott nekik az oroszánokról és tigrisekről és azokról a vadállatokról, melyeket látott és melyekre ő maga is gyakran vadászott.

Florence olyankor közelebb húzódott, hogy ezeket a történeteket hallgassa és azok majd nem annyira elfoglalták mint a gyermekeket és midőn azt gondolta, hogy Russell eleget beszélt, maga körül gyűjtötte a gyermekeket, hogy valami játékok kezdjenek, miután Russell félbehagyott szemmel nézte őket és azon csodálkozott, ha vajon az egész világon volt-e valaha oly édes, oly bájos teremtetés, a milyen Stafford Florence volt. Lady Vale iránt őt olyan lovaság féle imádás érzett; de ámbár még nagyon keveset tudott arról, Florence az ő mély sóvárgó, érzékeny szívének minden idegével szeretni kezdte.

Ő nem ebédelt a nőkel, de a Grain-ger segítségével átlátott; az öreg Kulcsár ugyan azt a szeretetet érezte a fiatal báró iránt mit ő mindnyájukban látszott inspirálni. Aztán nyugodtan várta a selyem ruhák suhogását és az édes hangok közeledését és látta a nőket az illatos szobába bemenni, hol neki meg volt a saját kényelmekarosszéke, honnét láthatott mindent ami történt, hol lady Geraldin rendszeren felkereste, hogy a napi eseményekről beszéljen

Lehetetlen felsorolni mindazt, a mi egy közegészségtani muzeum keretében tartozik. Ezek csak példák voltak; de már ezekből is kitűnik, hogy a kiállító iparosok, gyárosok vagy kereskedők részéről élnék érdeklődés csakugyan várható s hogy már a fenti 13 pontban példaképpen felsorolt tárgyakból is lehet tekintélyes hygieniai muzeumot összeállítani.

Olyan muzeumi tárgyak, melyeknek beszerzésénél az iparosok, gyárosok stb. támogatására nem lehet számítani, mert csupán az orvostudományi buvárlat eredményei: p. o. a betegségek keletkezését, terjedését demonstráló készítmények rajzok graphicumok stb., aligha fognak nagyobb költségeket igényelni. Ezeket lassankint a szakemberek támogatásával lehet gyűjteni.

Az első berendezésnél, melynél nem kell és nem is lehet arra gondolnunk, hogy mindjárt egy teljes közegészségtani muzeum létesüljön, a melynek ennek csak alapját akarjuk meg teremteni, az időre bizva annak fejlődését — csak asztalok, szekrények, feliratok s egyéb apróságok fognak kiadást okozni. Természetes, hogy az összeg nagyságáról, miután ez a beérkező tárgyak számától és természetétől s a helyi viszonyoktól is függ, bajos volna nyilatkozni, de azt hiszem nem tévedek, ha felteszem, hogy az előzőekben eladottak némi támpontot fognak a tekintetes tanácsnak nyújtani, a mikor esetleg a felett fog határozni, hogy a jelzett célra milyen összeg álljon rendelkezésre.

Hogy egy közegészségtani muzeum berendezése szakember közreműködése nélkül nem igen képzelhető, az aligha szorul bővebb indoklásra, de azt hiszem, nem tévedek, ha azt reményem, hogy a tisztí főorvos hivatal utat és módot fog találni arra, hogy ez a szakszerű vezetés ne hiányozzék.

Ezeket a tekintetes tanács jóakarata figyelmébe ajánlván s ha kívántatnék, közreműködésemet szívesen felajánlván, maradok kiváló tisztelettel:

Budapest október hó.

Dr. Liebermann Leó.
egyetemi tanár.

LEVELEK.

A Székely Társaság gyűlése.

Sz.-Keresztur, okt. 16.

A székelykereszturi Székely Társaság szordán este tartotta 17-ik összejövetelét, melyen a tisztújítás ejtetett meg a következő eredményekkel: elnök: Ugron Zoltán földbírtokos; alelnök: Jakabházi Samu főbíró; titkár: Dr. Viola Sándor ügyvéd; m. titkár: Szász Béla ifj. tanító; pénztáros: Jakab István kereskedő. A megválasztott tisztikar nevében Ugron Zoltán elnök köszöni meg a bizalmat s majd körvonalozza következő programját.

A debreczeni és aradi karácsonyi bázárokba küldendő iparcikkek szakszerű elbírálására Ajvász Kristóf, Jakab István és Bihari Mór kereskedő társasági tagokból álló bizottság nevezetett. Felkérésre a közeli vidék jelenlévő öt tanítója vállalta el, hogy a következő télre az öt vidéki házipari cikkeikből mintákat mutatnak be. A Jakab István által bemutatott kereszturi szőttes mintákat nagy tetszéssel fogadták.

A ménesi vinczellérképzőbe ajánlatba hozott egy székely ifjú, ki még csak névleg van előladosodva. Miután az ifjú családja kinyilatkozta, hogy hajlandó nevét vissza magyarosítani, az eljárást és költséget a Sz. Társaság magára vállalta.

Az Uránia tud. színház részéről történt megkeresésre Végler Gyula karnagy indítványára kimondotta a Társaság, hogy a karácsonyi ünnep után három este közreműködik a Sz. Társaság dalkara az Uránia székely-előadásán.

Viola Sándor betérjeszti a Magyar Földhitelintézethez előterjesztendő emlékirat

mig el nem álosodott, a mi mindig hamar bekövetkezett.

Kingston este felgyakran átsétált és néha ott maradt ebédelni. A szalonba menve lady Vale mellé ült és a régi barátság szabadságával beszélt sok mindenről, ami őt érdekelte — számtalan küzdelemről a gonosz és nyomor ellen, ezen irányban tett működéséről, vagy segítségéről és buzditásairól és azon számtalan mellék eseményekről, mikhez az ilyen tárgyak elkerülhetetlenül vezetnek.

Florence rendszeren a zongorához — ment, hogy játszon, vagy énekeljen az ő kedves önkényű modorában, mi neki sajátosság adománya látszott lenni. Russell egy ideig rendszeren magára hagyta.

Ő az árnyékban ült, fáradtan, de kifejezetten elégtelenséggel. Ő nem kívánt beszélni és azt megértették — ő csak őket hallgatni és csendesen lenni kívánt és érezni magáról, hogy hozzájuk tartozott.

A szelid estéli levegőre nyitva és lefüggönyöztenül hagyott ablakokon édes illatok árja jött be, a holdvilág sugarai lapoztak át a padozaton, a zongoránál ülő alak félt terjeszkedve, a Florence fehér ruhájára ezüstös fényt vetve. A fűrjékek hangja néha a szobában levő másik zenével összevegyült. — Florence gyakran kiment a holdvilágba és künt állott a terrasszon. Néha néhány szelid illatos virágot hozott vissza magával, néha Russell kiment utána és a karjára támaszkodva gyönyörködött a holdvilágította kert és a tő felett a fény és árny játékának a hatásában.

A hely igézetét ő is érezte, hogy azt ősei érezték. Ő nem kívánta, hogy az ővé legyen, méltó kerete volt az lady Valenak és Florencenek, de érezte, hogy ház soha sem lesz neki az, ami ez volt, az élet reá nézve soha sem lehet ismét olyan, amilyent ezen az elbűvölt helyen élvezett.

(Folyt. következik.)

tot, a székelyföldi kölesönök gyorsabb lebonnyolítása érdekében. Ezen emlékirat megküldetik a főispánoknak s a testvér Társaságoknak.

A debreczeni Sz. Társaság megkeresettik, hogy tegye lehetővé, hogy az Urániban való fellépés után, hazajövet a Társaság dalkara ott a székely tánczokat és eredeti és székely dalokat bemutathassa.

Az eddig egybegyűjtött eredeti és régi székely dalokkal hangversenyt a Társaság dalkara szombaton Marosludason és vasárnap Nagyeneden.

Tisztújítás Dés városában.

Dés, okt. 16.

Dés rendezett tanácsu városban a tisztújítás október 15-én ment végbe Dr. Torma Miklós kir. tanácsos, alispán elnöke alatt. Közfelkialtás útján polgármester lett Szilágyi Albert, első tanácsos Ilosvay Jenő, II. tanácsos Szarvady Farkas, pénztárnok Miklós Gábor, alkapitány Vasziák László. Választás után tisztügyész Dr. Vajda Lipót, pénztári ellenőr Bocscsányi Ferenc, városi orvos Dr. Berger Vilmos. — A választott tisztviselők a közgyűlés előtt a hivatalos esküt letették. A városi hatóság régi, kipróbált, munkás tagjai közé 3 új tag lépett: Dr. Vajda, Dr. Berger és Bocscsányi Ferenc. Ez utóbbi a betegsegélyző egyet pénztárnoka volt eddig.

1903.

++++

Rákóczi-év.

Fölötte érdekes hírt közöl egyik debreczeni lap.

Arról van szó, hogy a jövő 1903-ik esztendőben Magyarország ünnepelje a Rákóczi fejedelem emlékét.

Az országos függetlenségi párt fiatalabb tagjaiból külön előkészítő bizottság alakult arra a célra, hogy javaslatot dolgozzon ki, melynek alapján a jövő 1903-ik évet a magyar nemzeti szentelje a II. Rákóczi Ferenc és általában a hazafias kuruczmozgalmak emlékének megünneplésére.

A terv még a kezdet kezdetén van; de tudósítónk jelentése szerint a képviselőket az a gondolat lelkesíti, hogy ez az ünnepelés legyen a függetlenségi párt politikai működésének megnyilatkozása, hanem általános, országos jelentőségű mozgalom, melynek feladata a történelmi érzék megerősítése, kifejlesztése.

Az előrajz vázlatra szerint felválnak az év munkatervére Rákóczi hamvainak hazaszállítását, Budapestre és több nagy vidéki városban Rákóczi- és kurucz-kiállítások rendezését.

II. Rákóczi Ferenc 1703. június 15-én jött be Vereckénél az országra 3000 főnyi sereggel s ezzel kezdetét vette a szabadsáregért való küzdelem, az a nevezetes kurucz-háború, mely egész Magyarországot megmozgatta. Rákóczi fejedelem a világ történelmében páratlan önfeláldozással küzdött fenséges eszméiért egész 1711-ig, a midőn február 21-én örökre elhagyta hazáját.

Ezen a történelmi alapon kívánják a tervezők az 1703 évnek, mint a kurucz harczok kezdetének kétszázadik évfordulóját, 1903-at Rákóczi esztendejévé avatni.

A bizottság előkészítő munkájának vezetésére Thaly Kálmánt, a Rákóczi-korszak jeles történetíróját öhajják megnevezni.

Gyilkosság az orosz fővárosban.

++++

Bosszu.

Titokzatos és hihetetlen módon vakmerő gyilkosság történt az orosz fővárosban, a mely azért kelt óriási feltűnést és érdeklődést, mert az áldozat: Csehevkoff, egykori hatalmas államtanácsos, ainek nevét ezeltől 10 évvel Európaszerte emlegették a híres aramew-ügy alkalmából, mikor a császárral egyszerre 30 halálos ítéletet íratott alá. Körülbelül 12 éve nyugalmában van s mint aggyegény élt, világi módjára, de a politikától nem húzódott vissza teljesen, amiről nemrégiben megjelent: Oroszország világhatalma című könyve is tanuskodik.

Tegnapelőtt délből egy idegen, feltűnő előkelőséggel öltözött ur társaságában vendéglőben ebédelt s vidáman beszélgetett. A fekete kávé után az ismeretlen férfi, — látszólag rövid időre — eltávozott, de nem tért vissza. A többi vendégek feltűnt, hogy Csehevkoff teljesen mozdulatlan s lehunyt szemmel ül helyén, s előbb még piros arczán halálos sápadtság terült el. Egy negyedóra mult el, a volt miniszter mozczanás nélkül maradt a széknél, ami gyanússá vált. Egy pinczér hozzá ment, s ekkor remélve vette észre, hogy Csehevkoff halott.

A vendéglőben nagy pánik támadt, s nemsokára megjelent a rendőrség, amely kiderítette, hogy az államférfiút az ismeretlen meggyilkolta.

Észrevétlenül, százak figyelmét kikerülve, egy óvatlan pillanattal, hihetetlenül biztos kézzel, törtéjött Csehevkoff szívébe, aki egy jajszó nélkül hátrahanyaltott és meghalt.

A bámulandó merészséggel végrehajtott büntény elkövetőjét a gyilkosság után egy órával elfogták. Menier francia márká neve, s egy rokonán állt bosszút, akit Csehevkoff, államtanácsos korában, államvétség miatt Szibériába küldött. Menier öt éve tervezte a megtorlást, barátja lett az államférfinek, azért, hogy sirba küldhesse. A csár maga érdeklődik az ügy iránt, s a pétervári lapok csak erről innak hasábotokat.

IRODALOM.

>

Üveggyöngyök. E cím alatt Fodor Aladár, a „Magyar Polgár” belmunkatársa egy kötet elbeszélést ad ki. A könyv a karácsonyi piacon fog megjelenni. Ara 2 korona lesz, s a szerző nevére a „Magyar Polgár” szerkesztőségbe küldendő.

SZÍNHÁZ.

<

Denevér. Nagyszámú közönség jelent meg tegnap este a színházban, mert énekes darabot adtak. A darab főszereplői közül tetszett Sugár Aranka éneke. Mellette sok elismerésben részesült Garzó Adél. A férfiak közül Megyeri és Kassai, a régi jók voltak.

Az ember tragédiája. Madách remekműve, holnap páros bérlet számban (16) s nagy részt új szereposztással kerül színre. Évát Tóvölgyi Margit, Adámot Szakács, Lucifert Szentgyörgyi játszik. Mellettük T. Halmi Margit, Dezséri, Papp Tompa, Szegő játszanak nagyobb szerepek, de azonkívül az egész személyzet közreműködik az előadásban.

Vasárnap este megismétlik „Az ember tragédiája” előadását és pedig páratlan (III) számú bérletszámot, hogy a vasárnap színházba jár közönség kellő számú jegyhez jusson.

A föld. Malonyai és Kemeczy új színművének előkészületei napoként folynak.

Dobó Katicza, Tóth Kálmán énekes népsziműve lesz a legközelebbi vasárnap délutáni előadás.

Sport.

>

Lóverseny.

Az erdélyrészi Falkavadász Társulat ez idei lóversenyeinek utolsóját tudvalevőleg most vasárnap rendezi.

Az 5 futamból álló programmal első számát a „Drag-Hunt-Steaplechase” képezi, melyre eddig 9 ló nevezetett, de a zárjáték még a szám emelkedhetik. A társulat ezen versenyt a közönség kíváncsi foltján rendezi az eddig minden évben lefutott egyetlen sikeresen helyett, mely ez által a Zsuki pályáról végleg kizárva lett. A Drag-Hunt-Steaplechase” megfelelő számú kutyákkal mutatnak be és mestere br. Wes-selényi Péla lesz.

A „Drag-Hunt-Steaplechase” mellett a vasárnap versenyeire kiránduló közönséget mindenestre a 6000 koronával dotált „Erdélyi” díj érdekli legjobban, melyre 14 ló startolhat és pedig az ez idei méting legjobb lovai. A gr. Horváth Tódy „Erdőse”, Kondffy Gábor „Peléje” a br. Wesselényi Bóla „Pardubitz”-a és a br. Kemény Elnő-mér „Juleskja” indul a legnagyobb esély-lyel. Mindenik kipróbált állat s mindenik volt már ezen díj nyertese, így a verseny kimenetelére elé a sportmanok a legnagyobb érdeklődéssel néznek s mi is ezen nézetben vagyunk, hogy a győztest csak a két előbbi között kereshetjük. Horthy minden bizony-nyal „Erdést lovagolja, míg a Péla lovasára még nem ösmerjük a megállapodást.

A program többi számait a „Pythia” akadályverseny, a „Hölgyek díja” s egy 11 loval rendezendő vadászverseny tölti ki. A két előbbire is szokatlanul nagy számú nevezések érkeztek be, de ismételtjük, hogy a figyelem a „Drag-Hunt-Steaplechase”-a s az „Erdélyi díj” felé fordul. Az „Erdélyi” díj máskülönben eladóverseny és a mennyiben a 3 első ló nyilvános árverés alá kerül s így megeshetik, hogy a győztes istálló cserél. Lovasaink oly tömegesen jelentették be lovaglásukat, hogy szinte lehetetlenség lesz megfelelő számú lovakat nyergeltetni.

A minden tekintetben érdekesnek ígérkező versenyre a külön vonat most is déli 12 óra 14 perczkor indítatik.

MINDENFÉLE.

— okt. 17.

Fadrusz János és a kolozsvári polgárok. Fadrusz Jánost, a szobrászok nagymesterét csak elvéve és távolról láthatta Kolozsvár közönsége. Az ünnepség nagyarányu hullámaiban hol itt hol ott tűnt fel a mester erőteljes, nemes alakja. Megközelíteni azonban csak keveseknek sikerült. Most többben azt tervezik, hogy egy meghitt, barátságos összejövetelt fognak az ősz, vagy a tél folyamán rendezni és erre meghívják a mestert, a ki alkotásával belopta magát minden polgár szívébe.

A névtelen munkások jutalma. A Mátyás-szobor leleplezése alkalmával tartott ünnepken senki sem gondolt azokra a névtelen munkásokra, kik heteket át szakadatlanul dolgoztak a szobor földállításán. Mi, a kik így készen látjuk a fenséges szoborművet, nem is sejtjük, minő emberfeletti munkát végeztek ezek az emberek, pedig a deszkavár mögött mindennap kora reggeltől késő estig hallottuk a súlyos kalapácsütések zaját. Még éjfélután is ott pis-lálolt a lapafény s a munkások fáradhatatlanul dolgoztak a nagy érczörmög rész-zeinek összeállításán. Fadrusz János győzed-leklületére mutat, hogy az ünnepelés zajában ezekről a munkásokról sem feledkezett meg. Kicszközölte a várostól, hogy a két főmun-

HEVESY JÓZSEF műasztalos
elvéall minden e szakba vágó munkákat,
tervezést és költségvetéseket
saját műszaki irodájában készít.

KITÜNŐ MINŐSÉGŰ, GŐZBEN SZÁRÍTOTT
PARKETT
ELADÁSA
709. 45—50
KOLOZSVÁRT.

Gyár és PARKETT nagy RAKTÁR
egész kocsis rakomány mtré à 2 kor. 60 fillér,
kisebb mennyiség mtré à 2 kor. 80 fillér,
készpénzfizetés mellett.

kánsnak értékes ajándékot adnak. Ez az ajándék egy-egy díszes arany óra lánczsal. Az óra födelébe be van vésvé, hogy az emléket a város adta, a Mátyás-szobor felállításánál teljesített szolgálataik elismeréséül. A két emléket Fadrusz magával vitte Budapestre, hogy átadja az illetőknek. Ő azonban nem feledezett meg a többi munkásokról sem: sajátjából mindenkinél három aranyat ad munkásságuk jutalmául. Ez mindenestre szép és elismerésre méltó cselekedet, melyet megemlékezés nélkül nem hagyhattunk.

— **A Mátyás szobor környéke.** Mátyás király lovas szobrának környékéről ma már el vannak távolítva az ünnepély díszítésének tárgyai. A szobor egész pompájában tisztán áll. Mindenki, a ki végig megy a Mátyás király téren, egy egy pillantást vet a szoborra s a nemzeti büszkeség jól eső érzése hatja át lelkét. Falukról bejönnek az emberek, hogy lássák ércbe öntve az igazságos király fenségese alakját. Csoporthokba verődnek a szobor körül és élénken magyarázzák egymásnak a lovon ülő királyt s az alatta álló mellékalakokat. Az ország különböző részén hosszú időközönként beszéd tárgyat fogja képezni ez a szobor. Kár hogy az igazságos király emlékének e nagy ünnepén, az ország közepén mély Mátyás emléket ma is a jövők hordja, nem jelenhetett meg.

— **Ez is pletyka.** A kolozsvári Mátyás ünnep alkalmából a fővárosi lapok egymélyike valóságos sportot űzött a ráfogásból. Többek között azt is hirtelre, hogy József Ágost kir. herceget megfelelő lehangolt az itteni hűvös fogadtatás és éppen ezért is utazott el a kitűzött idő előtt. Hát ez is csak ráfogás. Ugyanis budapesti tudósítók szerint a kir. herceg rendkívül el van ragadtatva attól a lelkes fogadtatástól, amelyben Kolozsvárt részesült s — a főherceg közvetlen környezetétől szerzett értesülés szerint — mély hatást tettek rá a kincses városban nyert benyomások. Anyja, Klotild főhercegnő asszony, akit Budapesten való átutazásában meglátogatott, lelkes szavakban adott kifejezést ennek az elragadtatásának s ugyanily értelemben készült jelentést tenni a királynak is, akit a kolozsvári ünnepben képviselt.

— **Női kézimunkák sorsjátéka.** A Dávid Ferenc Egyet. nőtagjai olyan sorsjátékot fognak rendezni f. hó 25-én este az unitárius kollégium tornacsarnokában, a milyen még nem volt Kolozsvárt. 150 darab gyönyörű szép és egészen erre a célra készült s kiválóan értékes női kézimunkákat sorsol ki. A himzésnek száz faja, azonkívül selymfestés, olajfestés vászonra és fára, háziasszonyok becses mintái kerültek össze az ország különböző részeiből. A kik látták megelégedve konstátálták, hogy milyen szép nyemények vannak. A 150-ból legalább 60 főnyeremény van. Egy sorsjegy ára csak 50 fillér. Jegyek kaphatók Püspöki Miklós-nál, a Globusnál és Böckel utódánál, meg a titkárnál.

— **Jótekonyság.** Dr. H. K. uéhai Balla Pálné emlékére koszorú megváltás czimén 25 koránál adományozott a vakok intézetének. Fogadja a jótekonny adakozó ez uton is hálás köszönetét az intézet vezetőjének és a szegény vak gyermekeknek.

— **A kolozsvári Kossuth Lajos asztaltársaság** holnapután nevezetes összejövetelt tart. A születés nap századik évfordulója után ez lesz az első estélye. Egy új hivo fog a társaságnak bemutatkozni alkalmi beszédével: Issay József ev. ref. lelkész. A társaság összejövetelét a New-Yorkban fogja tartani.

— **A kolozsvári vértanúk emléke.** Holnap szombaton lesz 53 évfordulója annak, hogy komisz Urbán két ártatlan hazafi a bitófán kivégeztetett. E két férfi Tamás András alezredes és Sándor László nemzetőr őrnagy. A kivégzés Kolozsvár határára, Szamosfalva közelében történt. A helyet, a hol a bitók fel voltak állítva, az országot és a vasut közelében honvéd emlékjelzi. A sirt, a hol hamvaik porlanak, a vasuti sínekben tul, a mezőn, egy síremlék jelöli meg. A honvéd emléket, valamint a sirtkővet 1896. október 18-án ugyancsak az évforduló alkalmával szentelték fel. A fel-szentelés országos ünnepel történt. Esterházy Kálmán főhadnagy ki jobb karját a Szabó Sámuel nevű szobor mellett volt díszelőnek a honvédeknek. 317 ur fogat és 27 külvárosi szekér szállította az ország uton ki a közönséget. Mintegy öt ezer ment azok száma, a kik gyalog mentek k.

A Máv igazgatósága és üzletvezetősége díjtalanul külön vonatot adott 25 kosovál. Minden kocsi 60—80 ember szorrongott. Az emlékoszlopnál beszélt Esterházy Kálmán gr. Szász Gerő; szavalt E. Kovács Gyula. A honvédegyelet nevében Szabó Sámuel beszélt az egyetemi hallgatók nevében Krenner Miklós. Néhány Szabó Gyula polgármester helyettes a város részéről szónokolt. Hatást tett egy őszszakállú angolnak, Capper Jakab Sámuelnek, a világhíre apostolának lelkes szókata, a melyet Kovács János tanár tolmácsolt magyar nyelven. Százat meghaladó koszorut tettek az emlékre.

A honvédemléket a mostani évforduló emlékére is megfogják koszorúzni. Hivatalosan rendezett ünnep tekin-tettel arra, hogy most folyt le a Kossuth Lajos szent ünnepe, valamint a Mátyás szobor leleplezése, az ereklie muzeum nem rendez. Szép idő esetén gyalog kivonulás mellett történik a koszorú kivitel.

Ott felolvassák a vértanúk emlékére tartozó adatokat, az emléket megkoszorúzzák és az egybe gyűlték a Hymnust eléneklik s azzal bevonulnak.

Gyülekezés lesz az ereklie muzeum épülete előtt délután fél 4 órakor, kedvezőtlen idő esetén a tornavíví épület nagy termében fogják felolvasni a vértanúk emlékére vonatkozó adatokat. Ez délután 4 órakor történik.

— **A honvédemlék megkoszorúzásában** vasárnap d. u. az egyetemi kör is részt vesz. Énekelni fog az egyetemi dalkör. A vértanúk megemlékezéséről beszéd megtartására felkérlek Issay József ev. ref. lelkész. Szavaihoz fog Kabina Géza fogzörgő. Az egyetemi dalkör éneke fogja beárni az ünnepélyt. A dalkörrel együtt fog énekelni a közönség. Indulás a Széchenyi-térre, az Ereklie Muzeum helyiségeitől, hova d. u. 3 órakor gyülekeznek. A kivonulásban részt vesz a magyar írók Nestora az öreg Éjszaki Károly is, valamint a 48-as honvédek.

— **Népfelkelők jelentkezése.** Salamon Antal városi tanácsos tudatja:

Az 1893. évi XXXVII. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 8. §. 30-ik pontján foglalt rendelkezéshez képest felszólított az 1890., 1891., 1892., 1893., 1894., 1895., 1896., 1897., 1898., és 1899. években született kolozsvári illetőségű és Kolozsvárt állandóan tartózkodó idegen illetőségű, katonailag kiképzett népfelkelőket, hogy a f. évi November hó 3., 4., 5., 6. és 7. napján mindenkor reggel 8 órakor megkezdődő s a városi Redoute termében megtartandó időszakos jelentkezésem pontosan és annál inkább vegyenek részt, mivel a mulasztást az idézett utasítás 7. §. értelmében 4 koronától 200 koronáig terjedő pénzbírsággal, esetleg megfelelő elzárással fognak sújtani. November 3-án jelentkeznek az 1890. és 1891., November 4-én jelentkeznek az 1892. és 1893., November 5-én jelentkeznek az 1895. és 1896., November 6-án jelentkeznek az 1897., 1898. és 1899., November 7-én jelentkeznek az 1894. években született népfelkelők.

— **Északi Károly nyílt levele Czetz János tábornokhoz.** Az erdélyi hadak az élok között rangban legnagyobb katonájára, az Amerikában élő Czetz tábornok „Magyarország jövője” czímen nagyon figyelemre méltó tanulmányt küldött be a Történelmi Lapok szerkesztőségéhez. Eközleményt spanyol nyelven diktálta le szombaja miatt hosszabb írásbeli munkával foglalkozni nem képes tábornok, kinek környeztetében magyarul tudó nincsen. A cikykelt Erdélyi Károly a kolozsvári r. k. gimnásium jeles igazgatója fordította magyar nyelvre. Első része a T. L.-ban már meg is jelent. E közlemény felkeltette a kiváló ősz férfúrnak Északi Károlynak, s Petőfi Társaság alelnökének figyelmét. Nyílt levelet intéz az öreg generálishoz, melyben érdekesen világítja meg a régi jó időköt. A levelet a Történelmi Lapok közlelbbi száma fogja közölni.

— **A zsuki vonat késése.** A következő sorokat vettük:

Becses lapja tegnapelőtti számában a tisztelettel alantit társulat feloldás tételt, hogy a hétévi vonat Apahidán egy félórásig vesztet. Kérjük szives tudomásul vételét annak, hogy a társulat a vonatok kútidását felelősségre nem vonható, mivel annak mikori indítása és megérkezése hatáskörén kívül esik. De szerény nézetünk szerint a vasut igazgatósága se róható meg, mert egy oly eddig elő nem fordult esettel állott szembe, hogy szinte lehetetlen volt a forgalmat Apahidán másképpen lebonyolítani, amennyiben Dész felől 3, Brassó felől egy, Kolozsvár felől egy vonat érkezését, illetve kiindulását jól kénytelen Apahidán teljesíteni. Végeredményben pedig még mindig szerencsésebb volt egy fél órai várakozás, mint egy esetleges szerencsétlenség. Kérjük tehát a közönség jóakaratu elnézését a minden bizonyny kellemetlen elvárakozásért, melyet ismételtük, hogy az egyes sínpar miatt feloldás senkit se lehet tenni. A legközelebbi vasárnap versenyen már a forgalom rendezes fog lebonyolítani.

Szerkesztő urnak kérsz szolgája

Az erdélyi és Fehérvári Társulat Igazgatósága

— **A reformátó emlékünnep.** A következő sorokat vettük: „Közlelők október 21-ike, a reformátó emlékünnep s ezen alkalommal megint Egyháznak nevében ifjú népességünk büszke tagjaihoz fordulok, kik egyházunk őszinte köszönetét már ismételten érdemelték magukat mutassák meg az alkalommal is, hogy az egyház iránti szeretetnek élő lángja lobog szívükben és hogy egyházi éneklők fejlesztésének nagy munkájában ők is mindenkor ké-szek teljes erejükkel közreműködjen! A reformátó emlékünnepére a rendez énekpórákat f. hó 20-án, hétfőn, d. u. 5—6-ig szokott helyiségekben kezdjük meg! Kérem tehát a közönség nagy részét, hogy a f. hétfőn és a f. hétfőn, hogy mennd nagyobb számban a jelzett időben megjelenjen szíveskedjünk, hogy a nagy naphoz méltóan emelhesük szereplésünkhöz istentiszteletünk ünnepélyességét, méltóságát. Előre őszinte köszönetet mond az Egyház nevében: Lammann György, evang. kántor-tanító.”

— **Eljegyzés.** Özv. deésfalvi Simon Albertné mohai Kerekes Polixne leányát Márisót eljegyezte Beretky Lajos szolgabíró.

— **Az álgrof üzemel.** Már említett tettünk arról, hogy gróf Matuska László lptómegei aljegyzőt vasuti jegyek hamisítása czimén letartóztatták.

Most erről a szenzációs esetről a következő részletes tudósítást vettük.

Hatvan közelében ellenőrt jött abba a kocsiszakaszba, amelyben Matuskai állt. Amikor kezébe vette Matuska jegyét, rögtön felmért neki, hogy az vékonyabb a többinél. Vizsgálatni kezdte, s a vizsgálat csak megerősítette gyanuját. Igazolásra szólította föl az utast, aki ekkor egy épitő-vállalkozó nevet mondotta be. Hatvanra megérkezve, az ellenőrt felhívta a vonatra a peronon szolgálatot tevő két csendőrt, a kik a gróft lezárították és őrizet alá vették. Hatvanról az egri királyi ügyészséghez fordultak azzal a kérdéssel, hogy mit tegyenek a jegyhamisító utassal. Onnan az a válasz jött, hogy hozzák át az egri ügyészséghez. Eközben Matuska beval-lotta igazi nevét, mire Liptó-Szent-Miklósra telegrafáltak s onnan igazolták személyazonosságát. Az ügyészséggel folytatott ísmételt távirat váltás után Matuska gróft Liptó Szent-Miklórra kísérték a csendőrök ahol azonnal vallatára vették. Elmondotta, hogy hamisított jeggyel eddig mintegy hatvan szor utazott; de eddig sehol nem kellett gyanut. A jegyeket egy kassai nyomdában állíttatta ki.

A lakásán tartott házkutatás alkalmával ott egész csomó hamis bélyegzőt találtak, az egyikkel Ludwig márv. élnök aláírását hamisította. Matuska azt mondotta, hogy a hamisításra a nyomor kényszerítte s azért utazott olyan sokat, hogy jobb állást szerezzen. Ezzel szemben azonban képtudomásu, hogy Matuskának legalább 4000 korona jövedelme volt.

Matuska tiszteletbeli árvaszéki ülnök és ügyészi megbízott is volt, szerkesztette az onfenzelt a lptómegei hivatalos lapot. Egy tanári oklevele révén, amelynek valódi voltát most már kétségbe vonják, nemrég tanfelügyelőségre pályázott és kilitása is volt, hogy ezt az állást elnyeri. Egy takarékpénztárnál egy 2000 koronás váltója van elhelyezve; felő, hogy az ezen levő aláírások is hamisak.

— **A hálás apa.** Fiuméből írják ezt a kis esetet: Egy ur a fiacskájával Abbazia Volosca között a tengerparton sétálgatott. A kis fiucska azzal szórakozott, hogy követet hajgált a tengerbe. A nagy buzgalomban egyszerre valahogyan megcsuszik s a vízbe esik. A közelben egy fiatalember horgászott, aki azonnal utánaugrott a kis fiúnak, akinek sehogysom izlett a tenger tulsós vize és majd, hogy el nem merült. A fiatalember szerencsésen ki is huzta a gyermeket a partra és átadta a kétségbeesett apának. Az apa hálás köszönetet rebeg fiacskájá megmentőjének, azután nagy meghatótsággában megkérte, hogy miután már a ruhája amugy is vizes, ugordjon be még egyszer a vízbe és hozza kia kis fiucska — sapkáját is, amely ott maradt a tengerben.

— **Szerelmi tragédiák Olaszországban.** Rafael napolyi munkás sokáig udvarolt Altieri Fortuna keztülvárnőnek, míg végül a szép leány bejegyeztet, hogy feleségül megy udvarlójához. Röviddel az esküvő előtt a menyasszony észrevette, hogy völégényének viszonya van barátójával, Vincencina Moncával s elhatározta, hogy boszút áll csalfa barátójára. A minap este fel megleste a boldogtalan leányt az utcán és törté a szívébe döfte. A gyilkos leányt letartóztatták. — Napolyban történt a következő szomorú eset is: Amendola napolyi polgár feleségét egy Patierno Giovanni nevű ember elcsábította és viszonyt folytatott vele. Midőn a férj értesült felesége hűtlenségéről, eleinte el akarta kergetni, utóbb azonban megbocsátott neki s csak arra kérte, hogy gyermekei érdekében ne érintkezék kedvesével. Patierno néhány nap előtt megleste az asszonyt az utcán. Amendolának fivérével ment s nem akart szobaállni kedvesével, mire Patierno törvély hallos sebet ejtett rajta. A dühöngő ember ezután kedvese fivérére rohant s két tőrszurással meggyilkolta.

— **Az emberszeretet jutalma.** A nagy, a legpolgáriasabb, az érdeket s a munkát legjobban méltányoló Amerikára különös kétes fényt vet az az esemény, mely a napokban Cihakagóban lefolyt. Egy Armour nevű csikagói nábob meghívta a híres bécsi sebszt, Lorenz tanárt, hogy fiatal leánykák csipőzüleit mütétet végezzen. Jóllehet a nábob háromszáz ezer korona tiszteletdíjat biztosított a tanárnak, Lorenz mégis vonakodott elmenni, de midőn az aggódó apa kijelentette, hogy csakis ő benne bízik, engedett a kérésnek és elutazott Csikágóba. A mütét remekül sikerült és a boldog apa fejedelmileg ajándékozta meg a tanárt a tiszteletdíjon felül is. Lorenz, aki a csipőzületti műtétekhez kiválóan ért, a csikagói klinikán még kilencz gyermekem végeztet ily mütéteket, minden tiszteletjél nélkül, kilencz nyomorékból így csinált ép, egészséges embert. A derék tanár azonban nagyon megjárta nemes munkájával, mert a csikagói törvény-szék perbe fogta és kuruzslásért nagy pénzbírságra ítelték. Hiába tiltakoztak az ottani egyetem tanárai, az ítéletet meghozták. Így történt meg a szabadszellemtű Amerikában, hogy ahol a kuruzslások, az oklevél nélküli sarlatánok gyógykezelséi napirenden vannak megbírságnak egy híres europai tudost azért, mert emberbaráti munkát végezt.

— **Verdi-háza.** Ismeretes, hogy Verdi vagyonának nagy részét egy elagott énekesek, zenészek és zeneszerzők befogadására szánt menedék építésére hagyta, a melynek udvara egyszersmind Verdinek és feleségének szírboltját is magában foglalja. Ez a menedékház most felépült s nem sokára meg is nyílik. Hatvan férfi és negyven nő számára jut benne hely, a kiket legnagyobb kényelem veszt körül. A férfiak és a nők természetesen elkölönítve laknak kettesével szobákban. Találkozhatnak azonban az épület pazar nagy szalonjában, továbbá a közös étkezeseken. A nagy szalonból egy szintén nagy terem nyílik, a melyet Verdi-muzeumnak rendeztek be. A szép üvegtáblákban Verdi érdemei, rendjei, egyéb kiintétséi, diszpolgári oklevelei, kéziratai vannak elhelyezve, a falakat pedig előkelő mestereknek őt ábrázoló festményei borítják. A menedék fenntartásának költségét az örökül hagyott nagy tőke kamataián felül a Verdi összes operáinak szerzői díjából — Olaszországban a szerzői jog hatálya nyolczvan évre terjed — fedezik, a melyekből azonban csak évi 5000 lírárt szabad felhasználni, a többi az alapítókéhez csatolandó. Az épületet egyelőre csak tíz ember lakja meg, mivel a szobák rendezésével még el nem készülték, de a felavatásig mind a száz lakó behuzokodik pihenő helyére. A felavatás igen nagy ünnepélyességgel fog végbemenni.

— **Klementina hercegnő kolostorba vonul.** Brüsszelből jelentik az E. U.-nak: A Soir megcáfolja a Klementina betegségeről terjesztett híreket. A hercegnő most nagyon elkedvetlenített, hogy nem lehetett jelen anyja halalos ágyánál, hogy a király oly gyorsan elutazott, hogy Stefánia elkergette. A hercegnő most a vallásban keres vigasztalást s valószínűnek látszik, hogy apácza-kolostorba vonul.

— **A stőt Róma.** Október 12-én esti háromnegyed 10 óráig negyed 12-ig egész Róma városa mélyeséges sötétségbe volt borulva. Az történt, hogy a villamos vezetékek fázagatában hiba esett és a villamos világítás megtagadta a szolgálatot. A színházakban, a melyek zsúfolásig telve voltak, elképzelhető zavart okozott a sötétség és csinos jelenetek játszottak le a kávéházakban és vendéglőkben is. Világosság csak azokban a csekélyszámu üzlethelyiségekben volt, a hol még gázszál világítanak, egybűt gyertyával ilyekettek valamennyire világosságot teremteni. A ritka esemény a mulatásra úgy is mindig kétsz olaszokat jókedvre hangolta s egész sereg fiatal ember, deák, mi más járta be danolva, kurjongatva az utcákat; a piazza Colonnán meg valóságos táncmulatságot is rögtönöztek bengáli gyufák fényénél.

— **Kövek a madarak gyomrában.** Ismeretes, hogy sok madárfaának a gyomrában találni köveket, pl. a tyukokban, a galambokban stb. A vadászemberek által oly becsben tartott kövek súlyai, melyek a siketfajd gyomrában találhatók, sokszor elérli a 62 grammot. Némely madár különös előszeretettel szedi föl a színes köveket, mit különösen a szajkóról lehet elmondani. Az eketekintben folytatott megfigyelésekből az a végkövetkeztetés vonandó le, hogy a madarak által fölszedett kövek mennyisége a táplálék minőségével szoros összefüggésben áll. Beigazolodott hogy pl. a varjak növényi táplálék mellett sokkal több követ vesznek föl, mint mikor az állatvilágból táplálkoznak. Valószínű, hogy a köveknek a gyomrában a kemény magvak emésztésénél mechanikai szerep jut, amire

a puha húsféle eledel fölvételénél szükség egyáltalán nincsen. Akármilyen azonban az indítók, annyi bizonyos, hogy azon madarak gyomrában találhatók a legtöbb kö, melyek szemes étellel, boggyúkkal, fű- és fagmagvakkal táplálkoznak. Diezel-Mika „Az apró vad vadászata” czimű könyvében említést tesz arról, hogy egy császármadár zuzájában 27 gramm súlyu kavicsot találtak. Előfordul állítólag az is, hogy az ilyen madarak, ha kőre nem jutnak, élen pusztulnak el. Az is bebizonyosodott, hogy a varjak telnek idején többkövet fogyasztanak, mint nyáron. Az is lehet azonban, hogy a táplálékhiányból eredő éhség készteti rá a kőnek nagyobb mennyiségében való fölszedésre. Elő madarakon végeztet megfigyelések továbbá arra is tanítanak, hogy madarak a köveket (üveg- és porcellángolyóskákat is) gyakran igen különböző időszakokban veszik föl s hogy azok sokszor igen hosszú ideig maradnak a madarak gyomrában, mielőtt azokat a madár a csőréből vagy az ürlelekből együtt kiejti. Mifőta ez embe-ker rájötték arra, hogy a madarak táplálékul követ is vesznek föl, azt a hasznos madarak tenyésztésénél most már föl is használják. Így közsímt tény, hogy a gondos gazdasszony a bezárt helyiségekben tartott pulykáknak és tyukoknak durva szemeses homokot is tálat föl, míg a fogoly- és fácszintenyésztéssel bibelődő vadászember télen a kamrákban azt cselekszi a dédelgetésre nagyon is rászoruló madaraival.

— **Felhívjuk** a tisztelt közönség figyelmét Kálmár Pál férjiszabó újonnan berendezett szabó üzletére Kolozsvár, Jókay-utca 2. sz. New-York Szállodával szembe, föntnevezett cég főnöke több éven át külföldön és Budapesten, a legelőkelőbb üzletekben mint szabós volt alkalmazva, a szabászatot egyedül maga végzi, valamint műhelyében is minden darab ruhát felgyelete alatt készöl el. Alá-tében a legújabb hazai angol, francia és skót kel-mele a legválogatottabb mintákba bármikor megtekinthetők.

Gyászszrovat.

— **Dicsőffi Béla halála.** A korán elhunyt jeles férfi haláláról tegnap említett tettünk. A család által kiadott gyászjelentés így szól:

Mély fájdalommal jelentjük, hogy Dicsőffi Béla kir. főmérnök, a kolozsvári m. kir. kulturmérnökség vezetője; Kolozsvár sz. kir. város tiszteletbeli főmérnöke, folyó hó 15-én esti 11 órakor, életének 39-ik, boldog házasságának 7-ik évében rövid, de súlyos szenvedés után elhunyt. Földi részeit Mátyás király-utczai 1. sz. alatt levő lakásáról az ev. ref. egyház szertartása mellett f. hó 18-án d. e. 10^{1/2} órakor helyezték nyugalomra. Temetésére a bánatunkban osztozó rokonokat, jó barátokat és közönséget tisztelettel meghívjuk. Kolozsvárt, 1902. október hó 16-án. Dicsőffi Béláné szül. Somodi Mariska, az elhunyt özvegye. Özv. Dicsőffi Józsefné szül. Décsi Borbély Karolina, az elhunyt édes anyja. Dicsőffi Emma és férje Somossy Béla és gyermekeik: József, Béla, Anna és Lina, Dicsőffi Róza és férje Medgyessy Lajos, Dicsőffi József és neje Harsányi Gizella és gyermekeik: Gizike, Marianna, Margit és Anna, Dicsőffi Sándor kir. tsvzki bíró, Dicsőffi Kálmán és neje Johl Jolán és gyermekük: Katica, az elhunytak testvérei, sógorai, öcsesei és hugai. Somodi István ügyvéd és neje Váradi Anna és gyermekeik: Ila, István és Endre, Szörösy László m. kir. honvéduhá-szár-főhadnagy és neje Prusinovszki Ola, az elhunyt özvegyének szülői és testvérei.

A kulturmérnökség, melynek az elhunyt sok éven át főnöke volt, koszorút tesz a ravatalra, külön gyászjelentést ad ki és testületileg fog holnap d. e. megjelenni a temetésen.

Kolozsvár tanácsa is koszorút helyez az elhunyt ravatalára. A koszorúnak felirata ez:

Buagó munkálkodásod elismeréséül, Kolozsvár sz. kir. város tanácsa.

Azonkívül a tanács és a törvényhatósági bizottság testületileg jelenik meg a temetésen.

— **Incedi József báró halála.** Mély részvételt keltő halálosetről veszünk tudósítást Désről. Nagyvárad Incedi József br. kozárvári nagybirtokos, a szolnok-dobokai közeletben általánosan ismert és tisztelt öreg fő ur rövid szenvedés után 62 éves korában elhalt. Ritka munkaszerető, puritán egyszerűségű, nemes szívű ember volt. A ki ismerte, szerette is. Halála legközvetlenebbül hön szeretett családját sújtja a gyász fájdalommal, de még részvétet kelt mindenütt, hol a derék öreg urat ismerték. Temetése e hó 18-án lesz Kozárváron. Nyugodjék békével!

Haláláról a következő gyászjelentést vettük:

Özv. nagyvárad bíró Incedi József szül. Ónodi Weress Otília a szív legmélyebb fájdalommal jelenti, hogy feledhetetlen drága férje, a fardhatatlan család, gondos édes atya, gyöngéd ipa és rokon nagyvárad bíró Incedi József nagybirtokos f. évi október hó 15-én este 8 órakor életének 62-ik, boldog házasságának 39-ik évében súlyos szenvedés után jobb létre szenderült. A megboldogult hült tetemei f. hó 18-án délelőtt 11 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartásai szerint a családi sirkerthe nyugalomra helyeztetni, mely végtisztességre a rokonok és jó barátok szomoruan meghívatnak. Emléke legyen áldott! Nyugodjék békével! Kozárvárt 1902 október 16. Nagyvárad bíró Incedi József, Nagyvárad bíró Incedi Samu, mint gyermekei. Nagyvárad bíró Incedi József, szül. Söfalvi Ilyés Nelli, Nagyvárad bíró Incedi Samuné, szül. Losonczy báró Bánffy agnes, mint menyei.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratait, telefon tudósításait és sürgönyleveleit.

Kossuth Ferenc beteg.

Budapest, okt. 16.

Kossuth Ferenc, a függetlenségi párt elnöke ágyban fekvő beteg. Többszöri megühes után lázzal járó erős hőrhurutot kapott. Az első alkalommal még a mult heti zempléni útjában hült meg, mert a kalendárium szerint túlfutott vasuti kupében egészségtelen és kiálhatatlan hőség volt, majd a Ruttkayné Kossuth Lujza hirtelen bekövetkezett halála alkalmával a szintén tul-melig lakásban többször igen nagyon felmelegedett és így ismételtelen meg-

hütötte magát. Nem különben a tegnap lefolyt temetéssel járó izgalmak oly mértékben vették igénybe fizikai erejét, hogy ma orvosa dr. Müller Kálmán egyetemi tanár fekvést és nyugalmat rendelt. Így e hó 19-ére vasárnapi tervezett útja a csákvári kerületbe kétséssé vált. Kossnht Ferenc szívós természeté azonban még reményt enged arra, hogy vasárnapig még hely-re jön és hogy mégis odautazhatik.

Pártértekezlet.

Budapest, okt. 17.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt tegnap délután 5 órakor Thaly Kálmán tiszteletbeli elnök elnökléte alatt értekezletet tartott, amelyben elsősorban a kvóta ügyével foglalkoztak. Hosszabb vita után az értekezlet kimondotta, hogy miután akvtónák O Felsége döntése által történt megállapítását törvénytelennek tartja, a jelen-tést tudomásul nem veszi, mely álláspontjának kifejtésével az értekezlet Komjáthy Béla, Barta Odón, Vertán Endre, Bartha Ferenc, Gaál Sándor és Lengyel Zoltán képviselőket bizta meg. Az elnök ezután lelkes felhívást intézett a párt tagjaihoz, utalt arra, hogy a jövő héten tárgyalás alá kerülnek a honvédelmi miniszter által benyújtott javaslatok és hogy a legközelebbi hetekben az országra igen fontos közgazdasági kérdések kerülnek napirendre, amiért is felhívja a párt tagjait, hogy a vitákban minél tömegesebben vegyenek részt.

A Szigetvárt vasárnap délelőtt 10 órakor tartandó népgyűlésre a párt kiküldi Olay Lajos, Kacsokovics Géza, Egyri Béla és Szabó Kálmán képviselőket. Együttel elhatározta az értekezlet, hogy a Szolnokon több törvényhatóság bevonásával tartandó népgyűlésre több tagját fogja kiküldeni, mihelyt a népgyűlés napja végleg meg lesz állapítva. Ezután egyhangulag a párt kútagjaiul felvették Kecskeméthy István theol. tanárt, dr. Deák Albert és Várady Aurél ügyvédeket Kolozsvárról, valamint Rediger Béla nyugalmazott alispánt és Egerházy Lajos református lelkészét Tordáról. Az értekezlet ezzel véget ért.

Tavaszi hadgyakorlatok.

Bécs, okt. 17.

A tavaszi hadgyakorlatok a jövő évben az erdélyi részekben lesznek. Beck báró tábornagynak ma oda-ta-zott terepvizsgára.

Országgyűlés.

Budapest, okt. 17.

A képviselőház mai ülésén góf Ap-ponyi elnök jelentést tett a bizottságok megalakulásáról. Ezután kisor-solták a Ház összes bíráló bizottságainak tagjai közül azt a 11 tagot, hogy az eddigi vizsgálat alapján az így megalakult bizottság határozzon arról, tápéi és csongrádi kerületben, a konsztatált választási visszaadások olyan természetűek-e, hogy azok miatt a tápéi és csongrádi kerületek képviselő-választási jogát a képviselőház fel-függesse.

Katholikus nagygyűlés.

Budapest, okt. 17.

A katolikus nagygyűlés mai napján Prohászka és Margalitis egyetemi tanárok, Hortoványi József orsz. gy. képviselő értekezleteket olvastak fel. Ezután Zichy N. értekezett „Kötelességeink a családban, a társadalomban és az államban” czim alatt. Majd az egyes szakosztályok tettek jelentést végül, Szmrccsányi püspök tartott záró beszédet. Este a vigadóban diszbankett lesz.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölts szerkesztő és laptalajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyilttér. *)

Az „Ellenzék” czimű naalip október hó 7-én 229. számában Abrudbányáról „Az a másik városi polgár” alírással megjelent cikkre válaszm a következők:

Czikkirót, mint már előbbi levelemben is írtam, rosszakaratú, aljas, hitvány, rágalmazónak nyilvánítottam, mert cikk

3881—1902.

2131. 1—1.

Árverési hirdetményi kivonat.

A b-hunyadi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Borza Petre natulj végrehajtónak Barucza Stefan végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyben 28 kor. tőke és jár. felhajtása céljából a b-hunyadi kir. járásbírósa területén levő a reticjeli 37 sz. tjkvben A 1. rend. 955 hrsz. a. foglalt egész ingatlanra s így végrehajtást szenvedő Barucza Stefan kisk. jutalékán kívül Barucza Kresun, öz. Barucza Oul Szimion, Barucza Maria, öz. szül. Cizic Barucza Togyer (k. neje Borza Ileana), Brisan Anna, öz. Todoruc Juonné, Brisan Mina, Hás Nikulajné, Brisan Maria, Brisan Togyerné, Barucza Anna, Barucza Ileana, Barucza Szimia, Barucza Floare, Brisan Onyica, Borza Onuczné, Brisan Togyer kiskoru, Brisan Kosztán kiskoru jutalékára is 27 kor. a 2 rend. 1096 hrsz. egész ingatlanra 28 kor., a 3 rend. 1104 hrsz. egész inggltanra 43 kor., a 4 rend. 1108 hrsz. ingatlanra 15 kor., az 5 rend. 1260 hrsz. a. foglalt egész ingatlanra 12 kor., a 6 rend. 1840 hrsz. egész ingatlanra 12 kor., a 38 sz. tjkvben A 1. rend. 954 hrsz. a. foglalt egész ingatlanra s így végrehajtást szenvedő jutalékán kívül a fenn megnevezett összes társtulajdonosok jutalékára is 27 kor., a 2 rend. 1097 hrsz. egész ingatlanra 28 kor., a 3 rend. 1105 hrsz. egész ingatlanra 43 kor., a 4 rend. 1107 hrsz. egész ingatlanra 15 kor., az 5 rend. 1261 hrsz. egész ingatlanra 12 kor., a 6 rend. 1839 hrsz. egész ingatlanra 12 kor., a bökényi 21 sz. tjkvben A 1. rend. 8. 9. hrsz. a. foglalt egész ingatlanra s így végrehajtást szenvedő Barucza Stefan kisk. jutalékán kívül Brisan Anna, öz. Todoruc Juonné, Brisan Mina, Hás Nikulajné, Brisan Maria, Brisan Togyerné, Barucza Anna, Ileana Barucza Szimia kiskoru, Barucza Floare, Brisan Onyica, Borza Onuczné, Brisan Togyer kiskoru és Brisan Kosztán kiskoru jutalékára is 396 kor., a 2 rend. 269 hrsz. egész ingatlanra 6 kor., a 3 rend. 538. 540. 544. 547 hrsz. egész ingatlanra 112 kor., a 4 rend. 1104. 1105. 1106. 1169. hrsz. egész ingatlanra 152 kor., az 5 rend. 1301 hrsz. egész ingatlanra 56 kor., a 6 rend. 1394 hrsz. egész ingatlanra 62 kor., a 7 rend. 1549 hrsz. egész ingatlanra 38 kor. kikiáltási árban ezenel elrendeltetik mindhárom tjkvben C. 1—1 t. a. öz. Barucza Togyerné sz. Borza Ileana javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog sárelme nélkül az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902 évi december hó 18 napjának d. e. 10 órájkor a helyi tkvi hatóság hiv. helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár alul is el fognak adni.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881 évi LX. toz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november 1-én 3333 sz. a. kelt I. M. R. 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezéhez letenni, vagy az 1881 évi LX. toz. 170 §-a értelmében a bánátpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósa tkvi hatósága.
Bánffy-Hunyad, 1902. július hó 30.

Torvaly,
kir. aljárásbíró.

3950—902 tkvi.

2131. 1—1.

Árverési hirdetményi kivonat.

A bánffy-hunyadi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Böloni László ügyvéd által képviselt Adorján György végrehajtónak Miklós György nyárszói lakos végrehajtást szenvedő ellen 18 kor. tőke és jár. iránti felhajtása ügyében céljából a bánffy-hunyadi kir. járásbírósa területén levő a nyárszói 138 sz. tjkvben A 1. 4 rend. 1428. hrsz. a. foglalt egész ingatlanra s így végrehajtást szenvedő Miklós György jutalékán kívül Péter Erzsébet, Miklós Gáspár és neje Miklós Borbála és Miklós János neveiken álló egész ingatlanra 18 kor. az 5 rdsz. 1511/2. hrsz. egész ingatlanra 8 kor., a 6. rdsz. 1628/2 hrsz. a. egész ingatlanra 11 kor., a 7. rdsz. 55/2. 56/2. 57/2. 58/2. hrsz. a. egész ingatlanra 831 kor., 8 rdsz. 105/2. hrsz. egész ingatlanra 50 kor., a 9. rdsz. 232/2. hrsz. a. egész ingatlanra 28 kor., a 10. rdsz. 324 hrsz. a. egész ingatlanra 34 kor., a 11. rdsz. 334 hrsz. egész ingatlanra 7 kor., a 12. rdsz. 381/2 hrsz. egész ingatlanra 28 kor., a 13. rdsz. 421/2 hrsz. egész ingatlanra 4 kor., a 14. rdsz. 480/2 hrsz. egész ingatlanra 26 kor., a 15. rdsz. 509/2 hrsz. egész ingatlanra 16 kor., a 16. rdsz. 511/2 hrsz. egész ingatlanra 6 kor., a 17. rdsz. 615/2 hrsz. egész ingatlanra 14 kor., a 18. rdsz. 631/2 hrsz. egész ingatlanra 14 kor., a 19. rdsz. 696/2 hrsz. ingatlanra 3 kor., a 20. rdsz. 881/2. hrsz. egész ingatlanra 1 kor., a 21. rdsz. 833/2 hrsz. egész ingatlanra 5 kor., a 22. rdsz. 868/2 hrsz. egész ingatlanra 6 kor., a 23. rdsz. 963/2 hrsz. egész ingatlanra 3 kor., a 24. rdsz. 1054/2 hrsz. ingatlanra 24 kor., a 25. rdsz. 1070/2 hrsz. egész ingatlanra 14 kor., a 26. rdsz. 1244/2 hrsz. egész ingatlanra 1 kor., a 27. rdsz. 1333/2 hrsz. egész ingatlanra 14 kor., a 28. rdsz. 1425/2 hrsz. egész ingatlanra 20 kor., a 29. rdsz. 1482/2 hrsz. egész ingatlanra 20 kor., a 30. rdsz. 1507/2 hrsz. egész ingatlanra 15 kor., a 31. rdsz. 1564/2 hrsz. egész ingatlanra 10 kor., a 32. rdsz. 1595/2 hrsz. egész ingatlanra 3 kor., a 33. rdsz. 1411/2 hrsz.

a. foglalt egész ingatlanra 11 kor. kikiáltási árban, ezenel elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatnak az 1902 évi december hó 16-ik napján délelőtt 10 rakor Nyárszói községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban is eladati fognak.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881 LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi. nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt I. M. R. 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. toz. 107 §-a értelmében a bánátpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság.
Bánffy-Hunyad, 1902 évi aug. hó 6-án.

Torvaly,
kir. aljáró.

Gyümölcsfák dus választékban boggyógyümölcs-cserjék, spárga-gyökér, vadszőlő, kosár- és kőtfűzfa stb.
Legjobban és legolcsóbban kaphatók:

Caspari Fr. és társai

kitüntetett faiskolájából Medgyesen. (Nagyküllő)
Árjegyük ingyen és bérmentve. 1051 3—5

Üzlet eladó
vagy **társkerestetik.**

Gyulafehérvárt a főtéren 30 év óta fennálló és nagy vevőkörnek örvendő első rangu

női és férfi divatkereskedés
családi ügyekért eladó vagy egy fiatal üzletárs keresetlik.

Levelek e lap kiadóhivatalához intézendők.
1070. 6—8.

Uj női divat terem.

Van szerencsém a nagyrődmű hölgyközönség tudomására hozni, hogy Kolozsvárt, Mátyás király-tér 10 sz. alatt egy

női divattermet
nyitottam.

Elvállalok mindenemű angol és francia ruhák u. m. estélyi és bál toiletek, utcai és lovagló ruhák, valamint kabátok és gallérok és minden e szakba vágó munkák elkészítését jutányos árban.

Mint hogy gyakorlati képzettségemet Budapest, Bécs és Berlin legelőkelőbb szalonjaiban nyertem, valamint a szabátszatban való kiképzésemet a világhírű „Szabó Akadémián” Berlinben; abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy t. megrendelőim legényesebb izlését is kielégíthetem.

A n. érdemű hölgyközönség partfogását kérve, egyben értékre adni bátorodom, hogy a szabátszat minden ágában akadémiai szisztema szerint oktatást adok.

Kitűnő tisztelettel
INKEL (Indig) MIHÁLY
női szabó. 2124. 3—20.

Nagyságos asszonyom!

Van szerencsém értesíteni, hogy az őszi és téli idényre összes újdonságaim megérkeztek. Raktáromon kizárólagosan az összes czikkeimmél exclusivitást tartva szem előtt, úgy gyapju ruha kelmékben, selymek, mosóbáronyok és Velerek, elsőrendű vászon és asztalneműek, Paplanok, ággyterítők, ággyne-műek és kész menyasszonyi kelengyék választéka oly meglepő, hogy a legmagasabb igényeknek is meg tudok felelni.

Helyén valónak tartom az előnyös vételek közül néhányat felsorolni.

Nagyraecsi látogatását és további kitüntető bizalmát kérem
914. 16—x.

Kiváló tisztelettel.

Herskovits J. Mór,
Unió-utca 6 szám.

140 cm. sz. Divat aug. „Costum ruhakelme söt. szürke fehér csomos mtr. frt. 2.90
120 cm. széles legfinomabb „Dámentsich“ fekete, crém és összes divatszínnek mtr. frt. 1.65
120 cm. széles Csínvat szövésű „homospun“ és durva szövésű angol kelmék, főleg s. szürke szín, a legdivatosabb mtr. frt. 1.50
140 cm. széles Tirol Loden frt. 1.10—1.45
120 cm. széles leányruhákra alkalmas különösen iskolai ruhákra kis és nagy kockás „merino gyapju kelmé kr. 85—95
80 cm. szél. Tennis flanel 90 szinben 1 mtr. kr. 17 1/2
1. rendű minőségű Glória selyem czéggemnél frt. 52
Legtartósab és legújabb Luisien selyem frt. 1.15
„Taffota“ selyem minden szinben kr. 95
Glacé selyem frt. 1.50
Legújabb gyönyörű ajour selyem színházi blousokra frt. 1.25
Taffota csikos selyem divatszínnek Blousokra kr. 95—110
Mosó bárony legújabb minták és színek kr. 85
Egy vég Lánczfonal vászon 23 méter frt. 5.50
6 drb. Flanel töröl 1 kor.

Stotter Jakab tűzifa raktárát
Ferenoz József-ut 41 szám alatt,
megtekintni, a hol
4 □ méter I. osztályu bükkfa házhoz szállítva 22 K.
4 □ m. válogatott vastag hántott „ 24 K.
Teljes 4 □ méter I. oszt. bükkfa felaprítva és házhoz szállítva 26 K.
Teljes 4 □ méter válogatott vastag hántott fa felaprítva és házhoz szállítva 27 K.
100 kg kurtára aprított I. oszt bükkfa 500 kg-tól felfebb 1 K. 50 f.
megrendelhető.
Nagyobb megrendelésnél, megállapodás szerint, kedvező ártételek.
Telefon szám 267. 13—30

Legolcsóbb árak.

Az őszi és téli idényre beérkeztek a legjobb és legmegbízhatóbb áruim.

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani legújabb párizsi modelleimet, selymek, tenisz és gyapju blousokban selyem, szőrme és gyapju szoknyákban.

Kizárólagos nagy raktár
Smyrna, Argaman, Axminster és Velvet szőnyegekben.

Ágyterítők, csipke függönyök és paplanok.

Legolcsóbb árak.

FELHÍVÁS
a magyar közönséghez!!

Városunk rég sirban porladó nagy szülötte: igazságos Mátyás király emléksobrának leleplezésére készülnek. Alttalános és nagy pompával üljük meg e napot, melyen felül régi diadólógunk multjának emlékei. Az egész magyar haza egygye olvad e napon, az emlékezésnek ama napján, midőn Mátyás az igazságos iránt rójuk le kegyeletünk adóját.

Hogy a nagy király emlékezte külsőleg is kifejezést találjon, a városi tanács és a szoborbizottság hozzájárulásával a leleplezés alkalmából egy páratlanul szép emlékképet adunk ki. Ez emlékkép méltó városunk dísz szülötteinek emlékéhez.

Annak ott kell lenni minden magyar ember ház falán: a palotában mint a konyhában egyaránt!

Padrusz alkotása, Mátyás király szobra Horti Pál jeles festőművész által festett képről sokszorosított és díszes ke-

rettel látatott el. Nem áldozhatunk tehát méltóbban Mátyás király emlékének, mintha megszerezük e gyönyörű kivitelben előállított képet és ezáltal növeljük a szobor alapját, mert a nyers betétekből 10 százalékot juttat a vállalat a szobor-alaphoz.

Ára díszes matt antik kerettel 90 cm. széles 70 cm. magas 24 korona.

Hogy ezen képet magának mindenki megszerezhesse, azt nemcsak készpénzért, de részletfizetés ellenében is árusítjuk. Készpénzfizetés mellett 15% engedményt adunk. Kisebb képek 2 1/2 cm. nagyságban kaphatók: díszes kivitelben 60 fillért, egyszerűbb kivitelben 40 fillért valamint a Mátyás-szoborra vonatkozólag mindenemű művészeti kivitelű levelező lapok alantit czimné beszeresethetők, de mindezek — az ünnepegy alkalmával — bármely kolozsvári üzletben kaphatók.

Hazafias tisztelettel

Mátyás király-szobrának képvallata.
Kolozsvárt, Ferenoz József-ut (Benigni palota.)

Nagyságos asszonyom!

Van szerencsém értesíteni, hogy az őszi és téli idényre összes újdonságaim megérkeztek. Raktáromon kizárólagosan az összes czikkeimmél exclusivitást tartva szem előtt, úgy gyapju ruha kelmékben, selymek, mosóbáronyok és Velerek, elsőrendű vászon és asztalneműek, Paplanok, ággyterítők, ággyne-műek és kész menyasszonyi kelengyék választéka oly meglepő, hogy a legmagasabb igényeknek is meg tudok felelni.

Helyén valónak tartom az előnyös vételek közül néhányat felsorolni.

Nagyraecsi látogatását és további kitüntető bizalmát kérem
914. 16—x.

Kiváló tisztelettel.

Herskovits J. Mór,
Unió-utca 6 szám.

140 cm. sz. Divat aug. „Costum ruhakelme söt. szürke fehér csomos mtr. frt. 2.90
120 cm. széles legfinomabb „Dámentsich“ fekete, crém és összes divatszínnek mtr. frt. 1.65
120 cm. széles Csínvat szövésű „homospun“ és durva szövésű angol kelmék, főleg s. szürke szín, a legdivatosabb mtr. frt. 1.50
140 cm. széles Tirol Loden frt. 1.10—1.45
120 cm. széles leányruhákra alkalmas különösen iskolai ruhákra kis és nagy kockás „merino gyapju kelmé kr. 85—95
80 cm. szél. Tennis flanel 90 szinben 1 mtr. kr. 17 1/2
1. rendű minőségű Glória selyem czéggemnél frt. 52
Legtartósab és legújabb Luisien selyem frt. 1.15
„Taffota“ selyem minden szinben kr. 95
Glacé selyem frt. 1.50
Legújabb gyönyörű ajour selyem színházi blousokra frt. 1.25
Taffota csikos selyem divatszínnek Blousokra kr. 95—110
Mosó bárony legújabb minták és színek kr. 85
Egy vég Lánczfonal vászon 23 méter frt. 5.50
6 drb. Flanel töröl 1 kor.

AKONTZ SÁNDOR Erdélyrészt legérősebb
Kézimunka, Kötőt és Rövidáru Raktára
Kolozsvárt, Mátyás király-tér. Saját ház.
Ajánlja
kézimunka újdonságait
ugysintén az összes hozzávaló szövet és fonalaikat.
Béllés, Pelüsché, Zsinor, galandok és szabó kellékekből.
Határozott árak, pontos kiszolgálás.
Vidéki megrendeléseket azonnal és pontosan teljesít.
866. 22—50.

Legolcsóbb árak.

Gyári raktár:
Első minőségű vásznakból.

Asztal és ággyne-műekből.

Menyasszonyi kelengyék

a legolcsóbbtól a legmagasabb árúig készen raktáron vannak. Megrendelés szerint bármilyen kényes izlésnek megfelelően pontosan elkészítik. 945. 42—x.
Magamat továbbra is a n. é. közönség b. partfogásába ajánlom kiváló tisztelettel

ZSIRAI MÓR fehernemű és kelen-gye áruháza.

Legolcsóbb árak.

FELHÍVÁS
a magyar közönséghez!!

Városunk rég sirban porladó nagy szülötte: igazságos Mátyás király emléksobrának leleplezésére készülnek. Alttalános és nagy pompával üljük meg e napot, melyen felül régi diadólógunk multjának emlékei. Az egész magyar haza egygye olvad e napon, az emlékezésnek ama napján, midőn Mátyás az igazságos iránt rójuk le kegyeletünk adóját.

Hogy a nagy király emlékezte külsőleg is kifejezést találjon, a városi tanács és a szoborbizottság hozzájárulásával a leleplezés alkalmából egy páratlanul szép emlékképet adunk ki. Ez emlékkép méltó városunk dísz szülötteinek emlékéhez.

Annak ott kell lenni minden magyar ember ház falán: a palotában mint a konyhában egyaránt!

Padrusz alkotása, Mátyás király szobra Horti Pál jeles festőművész által festett képről sokszorosított és díszes ke-

rettel látatott el. Nem áldozhatunk tehát méltóbban Mátyás király emlékének, mintha megszerezük e gyönyörű kivitelben előállított képet és ezáltal növeljük a szobor alapját, mert a nyers betétekből 10 százalékot juttat a vállalat a szobor-alaphoz.

Ára díszes matt antik kerettel 90 cm. széles 70 cm. magas 24 korona.

Hogy ezen képet magának mindenki megszerezhesse, azt nemcsak készpénzért, de részletfizetés ellenében is árusítjuk. Készpénzfizetés mellett 15% engedményt adunk. Kisebb képek 2 1/2 cm. nagyságban kaphatók: díszes kivitelben 60 fillért, egyszerűbb kivitelben 40 fillért valamint a Mátyás-szoborra vonatkozólag mindenemű művészeti kivitelű levelező lapok alantit czimné beszeresethetők, de mindezek — az ünnepegy alkalmával — bármely kolozsvári üzletben kaphatók.

Hazafias tisztelettel

Mátyás király-szobrának képvallata.
Kolozsvárt, Ferenoz József-ut (Benigni palota.)

Nagyságos asszonyom!

Van szerencsém értesíteni, hogy az őszi és téli idényre összes újdonságaim megérkeztek. Raktáromon kizárólagosan az összes czikkeimmél exclusivitást tartva szem előtt, úgy gyapju ruha kelmékben, selymek, mosóbáronyok és Velerek, elsőrendű vászon és asztalneműek, Paplanok, ággyterítők, ággyne-műek és kész menyasszonyi kelengyék választéka oly meglepő, hogy a legmagasabb igényeknek is meg tudok felelni.

Helyén valónak tartom az előnyös vételek közül néhányat felsorolni.

Nagyraecsi látogatását és további kitüntető bizalmát kérem
914. 16—x.

Kiváló tisztelettel.

Herskovits J. Mór,
Unió-utca 6 szám.

140 cm. sz. Divat aug. „Costum ruhakelme söt. szürke fehér csomos mtr. frt. 2.90
120 cm. széles legfinomabb „Dámentsich“ fekete, crém és összes divatszínnek mtr. frt. 1.65
120 cm. széles Csínvat szövésű „homospun“ és durva szövésű angol kelmék, főleg s. szürke szín, a legdivatosabb mtr. frt. 1.50
140 cm. széles Tirol Loden frt. 1.10—1.45
120 cm. széles leányruhákra alkalmas különösen iskolai ruhákra kis és nagy kockás „merino gyapju kelmé kr. 85—95
80 cm. szél. Tennis flanel 90 szinben 1 mtr. kr. 17 1/2
1. rendű minőségű Glória selyem czéggemnél frt. 52
Legtartósab és legújabb Luisien selyem frt. 1.15
„Taffota“ selyem minden szinben kr. 95
Glacé selyem frt. 1.50
Legújabb gyönyörű ajour selyem színházi blousokra frt. 1.25
Taffota csikos selyem divatszínnek Blousokra kr. 95—110
Mosó bárony legújabb minták és színek kr. 85
Egy vég Lánczfonal vászon 23 méter frt. 5.50
6 drb. Flanel töröl 1 kor.

„ELLENZÉK“ politikai napilap
KIADÓHIVATALA.

Kolozsvárt,
Deák Ferencz-utca 33. szám.
Telefonszám 233.

„ELLENZÉK“ politikai napilap
KIADÓHIVATALA.

Kolozsvárt,
Deák Ferencz-utca 33. szám.
Telefonszám 233.

„ELLENZÉK“ politikai napilap
KIADÓHIVATALA.

Kolozsvárt,
Deák Ferencz-utca 33. szám.
Telefonszám 233.

„ELLENZÉK“ politikai napilap
KIADÓHIVATALA.

Kolozsvárt,
Deák Ferencz-utca 33. szám.
Telefonszám 233.

„ELLENZÉK“ politikai napilap
KIADÓHIVATALA.

Kolozsvárt,
Deák Ferencz-utca 33. szám.
Telefonszám 233.

„ELLENZÉK“ politikai napilap
KIADÓHIVATALA.

Kolozsvárt,
Deák Ferencz-utca 33. szám.
Telefonszám 233.

„ELLENZÉK“ politikai napilap
KIADÓHIVATALA.

Kolozsvárt,
Deák Ferencz-utca 33. szám.
Telefonszám 233.

„ELLENZÉK“ politikai napilap
KIADÓHIVATALA.

Kolozsvárt,
Deák Ferencz-utca 33. szám.
Telefonszám 233.

„Ellenzék“ könyvnyomda

„ELLENZÉK“ politikai napilap
KIADÓHIVATALA.

Kolozsvárt,
Deák Ferencz-utca 33. szám.
Telefonszám 233.

IRODALMI MŰVEK
FÜZETEK
HETI LAPOK
ISKOLAI ÉRTESÍTŐK
RÉSZVÉNYEK
ZÁRSZÁMADÁSOK
TÁBLÁZATOK
OKLEVELEK
ÜDVÖZLŐ IRATOK
BÁLI MEGHÍVÓK
TÁNCZRENDEK
KÖRLEVELEK
SZÁMLÁK
CZÉG KÁRTYÁK
ÁRJEGYZÉKEK
NÉVJEGYEK

Ajánlja az újabb időben gazdagon és a legmodernebb anyagokkal dúsan felszerelt

Könyvnyomdáját,

mely különösen alkalmas minden olyan nyomtatványok előállítására, melyeknek az izléses külső belbecsét is emelni van hivatva; de éppen olyan csinnal és lehető jutányos árban készít mindennemű egyszerűbb nyomtatványokat is és ezeknek nemcsak csinos, hibátlan, hanem gyors előállításáért is felelősséget vállal.